

TEMA 2

A ARTE de ROMA

Referencias

- Dominios romanos hasta 27 a.C.
- Conquistas durante el Imperio
- Límites

117 AD

Relación das obras do tema incluídas na ABAU: ARTE ROMANA

- 1. Panteón de Roma.**
- 2. Coliseo.**
- 3. Arco de Triunfo de Tito.**
- 4. Acueduto de Segovia.**
- 5. Teatro de Mérida**

LIMIAR. A CIVILIZACIÓN ROMANA

- A CIVILIZACIÓN e CULTURA romana é herdeira da grega.
- Roma, IMPERIO do Mediterráneo, asume tradicións grega, exipcia, etrusca e fenicio-púnica.
- O poder é exercido pola nobreza dos patricios, descendentes dos fundadores de Roma) e os plebeos ricos polo comercio.

A ECONOMÍA

- Apóíase nos escravos (polas conquistas), o comercio e a artesanía.
- O desemprego dos plebeos pobres un problema (traballo desenvolvido polos escravos).

Para tranquilizar á plebe, os emperadores fixeron gratuítas reparticións de trigo, espectáculos públicos e subsidios.

“PAN e CIRCO”

O sistema funcionou
mentres medrou o Imperio
coas conquistas (escravos e
botín).

Paralizouse ao final da
expansión imperial, que
coincide coa peste
(crise do s. III d.C.)

Co Imperio a **romanización** estendeuse polo Mediterráneo: lingua, cultura e modo de vida. Roma, civilización urbana, funda cidades e constrúe estradas (vías) nos territorios conquistados.

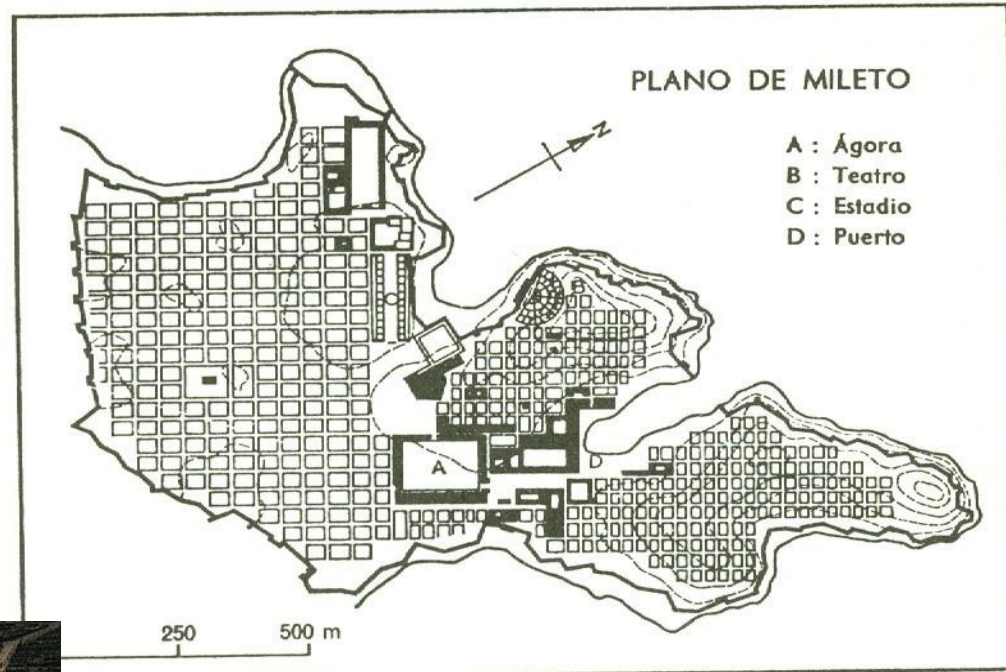
Nas cidades instaláronse o exército e os funcionarios romanos, “escaparate” do modo de vida romano ante os indíxenas.

As *Viae* facilitam o desprazamento das tropas e estimulam o comercio.

1- O URBANISMO ROMANO

As cidades do Imp. romano son herdeiras das helenísticas cos seus refinamentos técnicos: sumidoiros, traída de augas, baños, pavimentos, servizos de incendios, mercados, etc.

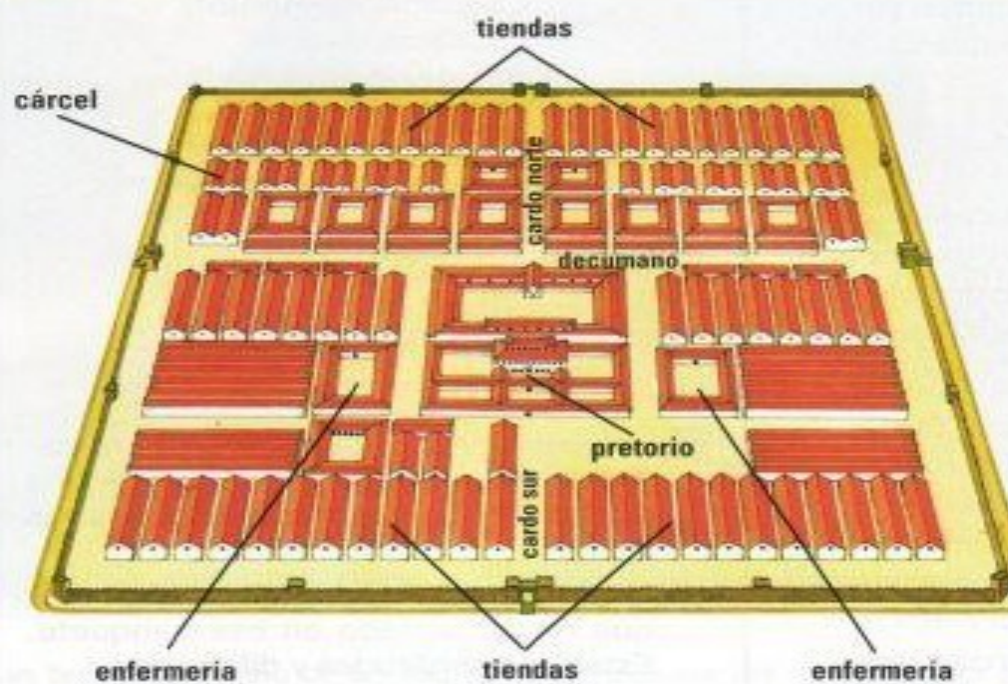

Nas cidades helenísticas romanizadas, continúa a tradición hipodámica: deseño de rúas en ángulo recto.

A cidade de nova planta, segue o trazo dos campamentos militares:
O plano da cidade é cadrado ou rectangular:
Catro portas nos extremos dos eixos principais.
Dúas grandes avenidas (*cardus* e *decumanus*), eixes da urbe con estrutura en cuadrícula (Ex. Timgad, en Túnez).

Campamento romano

Ciudad romana

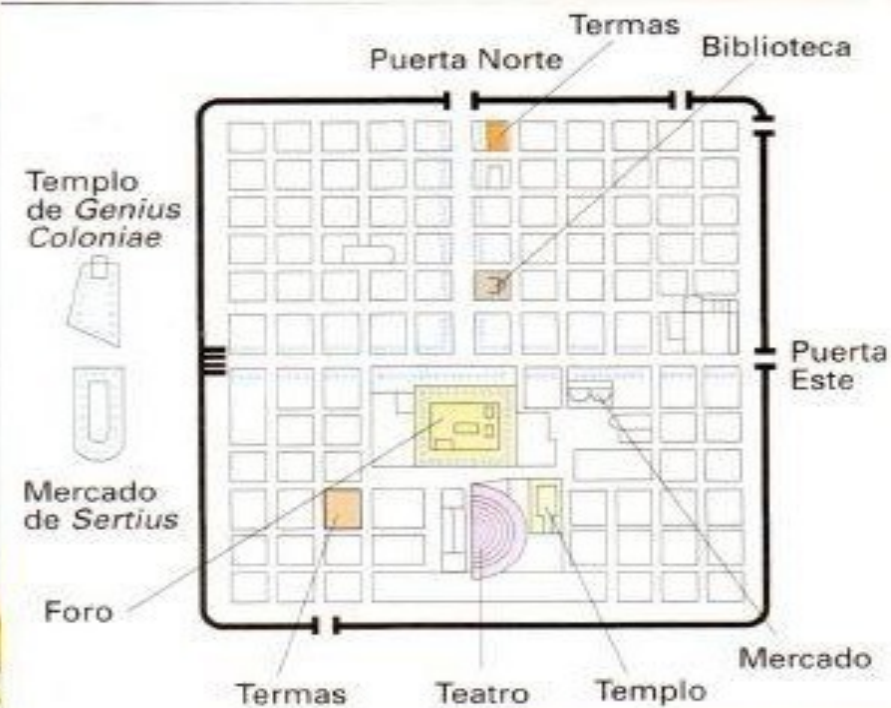
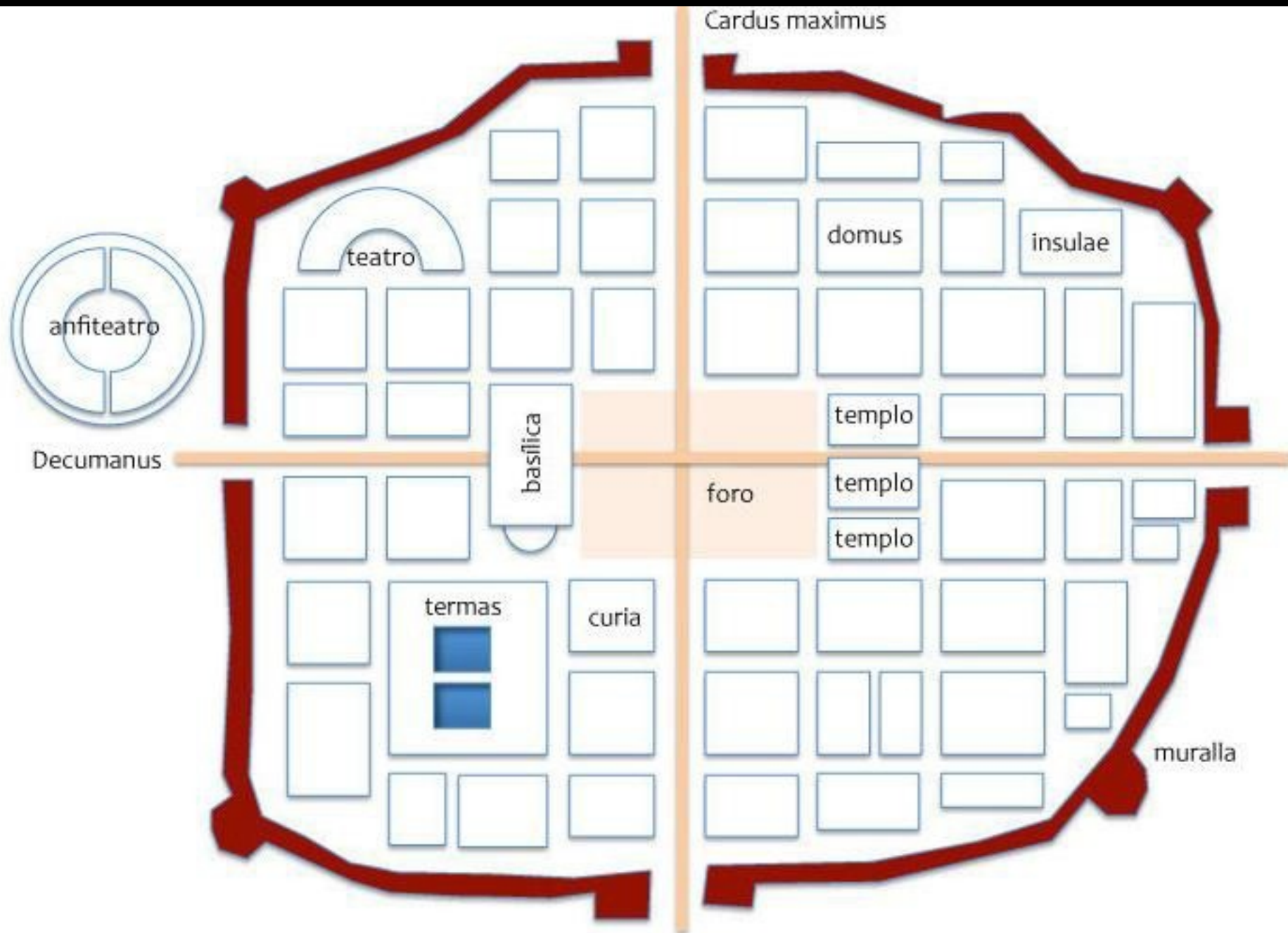
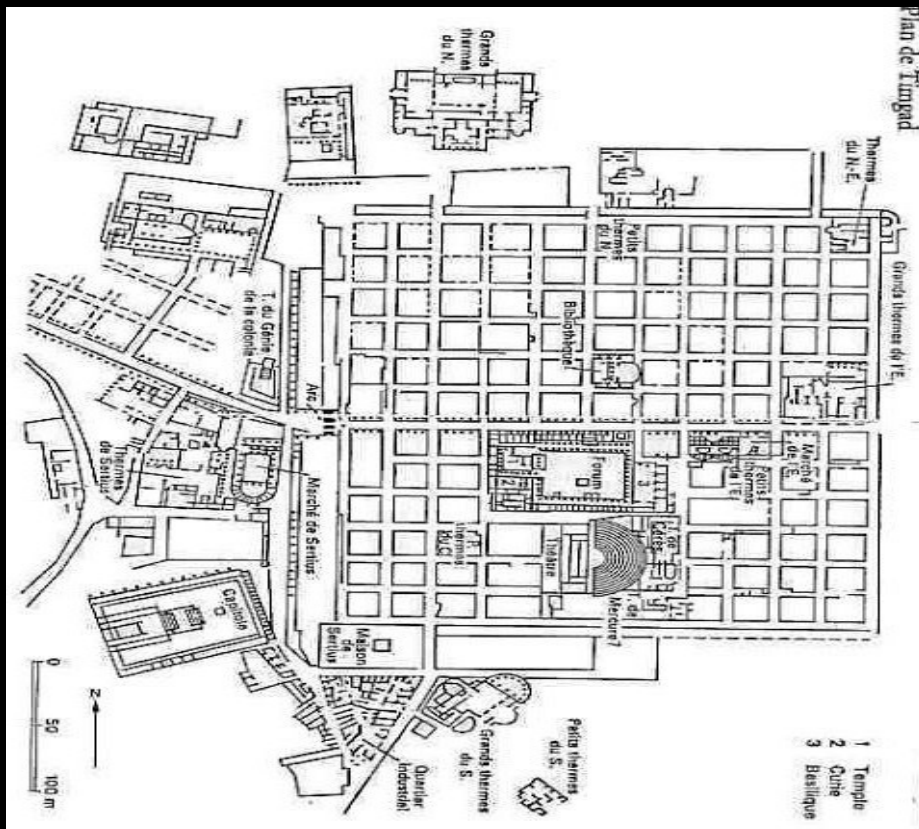

Figura 7.4. Plano de la ciudad de Timgad (Argelia), ejem-

Timgad en Túnez

A cidade por excelencia era Roma, centro do poder.

Sabemos do seu aspecto polas ruínas, escavacións arqueolóxicas e descrições (romanas e altomedievais).

Vitrubio, arquitecto de Augusto, escribe *Os dez libros de arquitectura*, de influencia na Idade Media e no Renacemento.

Forma Urbis

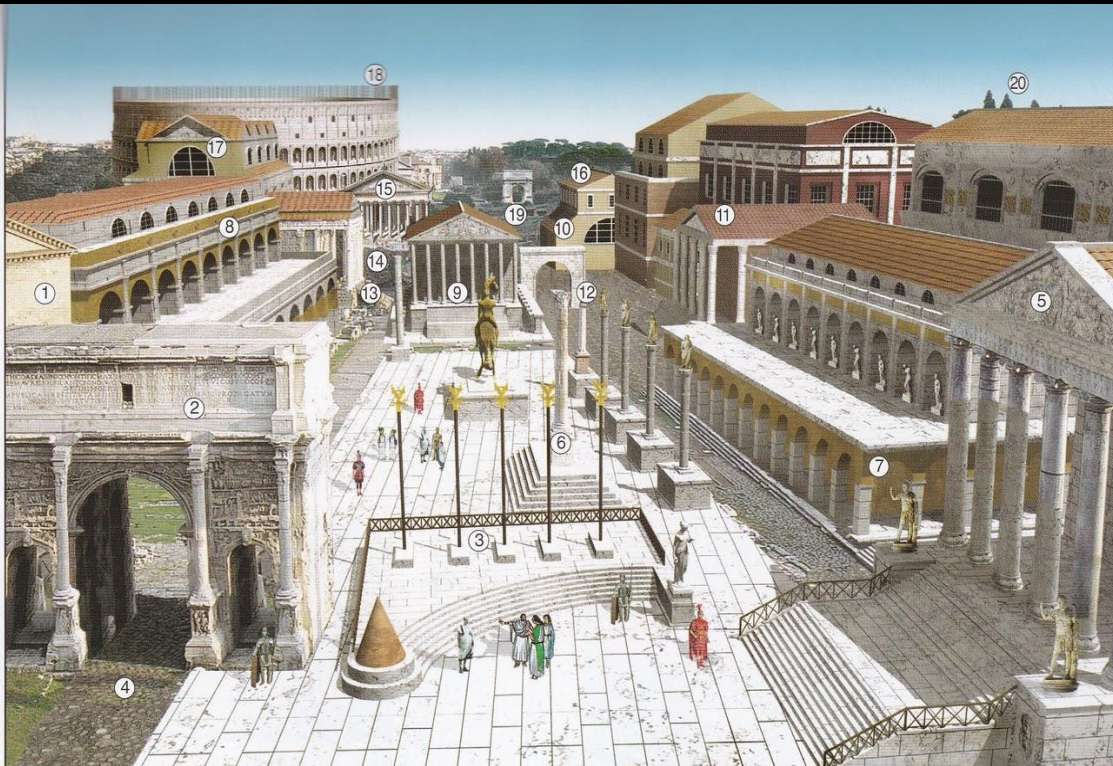
No centro da cidade, o
FORO, a praza
porticada cos edificios
importantes: o mercado,
a basílica, templos e
monumentos.

Contrasta a
racionalidade do FORO
co trazado irregular e
caótico no resto.

Forum Romanum

1. Curia and Comitium
2. Arch of Septimius Severus
3. Rostra
4. Via Sacra
5. Temple of Saturn
6. Column of Phocas
7. Basilica Julia
8. Basilica Emilia
9. Temple of Julius Caesar
10. Temple of Vesta
11. Temple of Castor and Pollux
12. Arch of Augustus
13. Temple of Antoninus and Faustina
14. Temple of Romulus
15. Temple of Venus and Roma
16. House of the Vestal Virgins
17. Basilica of Maxentius
18. Colosseum
19. Arch of Titus
20. Palatine Hill

Os poderosos
competían en doar
edificios públicos ao
pobo (teatros,
templos, etc.) como
parte da campaña
política.

2. A ARQUITECTURA: MATERIAIS, ORDES, EDIFÍCIOS E MONUMENTOS EMBLEMÁTICOS NUNHA CIDADE ROMANA

- A tradición ETRUSCA forma a arte romana.
- Nas conquistas coñecen a CULTURA GREGA e levarán a Roma (botín), obras de arte e a artistas gregos.
- En ROMA, prima o PRAGMATISMO; a ARTE será PROPAGANDA do Poder:
- En Grecia o Partenón ensalza ao demos ateniense e liberdade; a ARTE ROMANA proclama as bondades do Estado, ensalza o emperador e se lle rende culto.

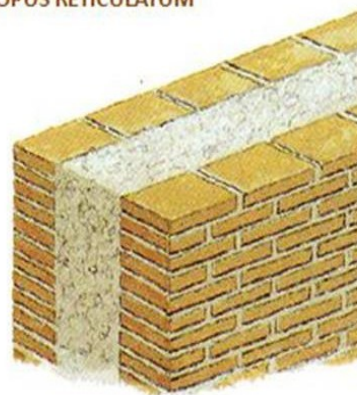
- Os MATERIAIS co **UTILITARISMO** son baratos e cómodos.
- En GRECIA destacara o mármore; en ROMA úsase para cubrir o edificio feito con **CONGLOMERADO**.

OPUS RETICULATUM

OPUS INCERTUM

OPUS TESTACEUM

OPUS CAEMENTICIUM

1. *Opus caementiciun*: formigón (cal, área, pedras volcánicas e croios); barato, sólido e flexible.

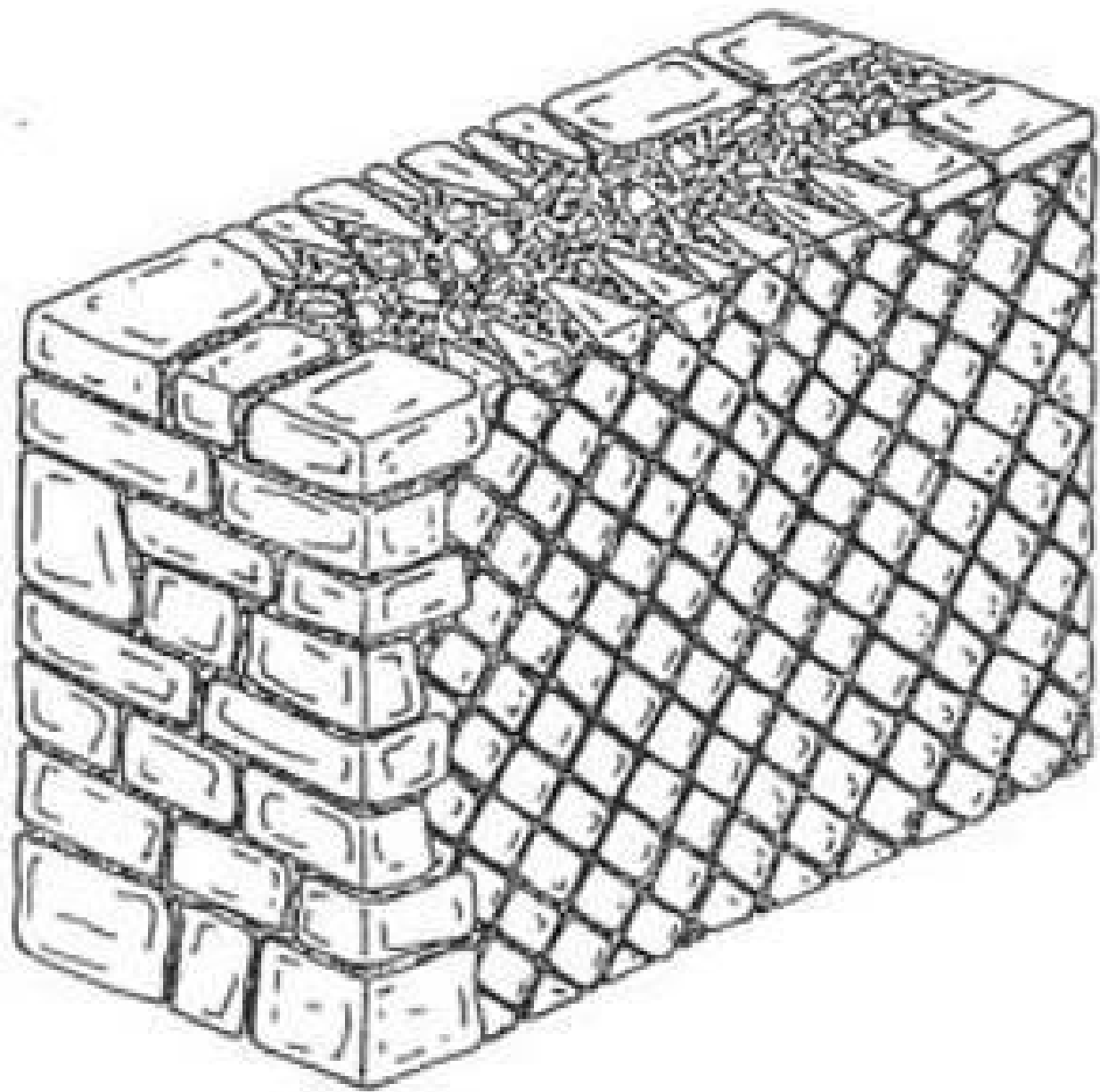
Emprégase nas BÓVEDAS (achega romana á arquitectura occidental).

1. Opus caementiciun

2. ***Opus reticulatum***: con ladrillos de tufo volcánico formando en pirámides ou rombos e núcleo de *opus caementicium*.

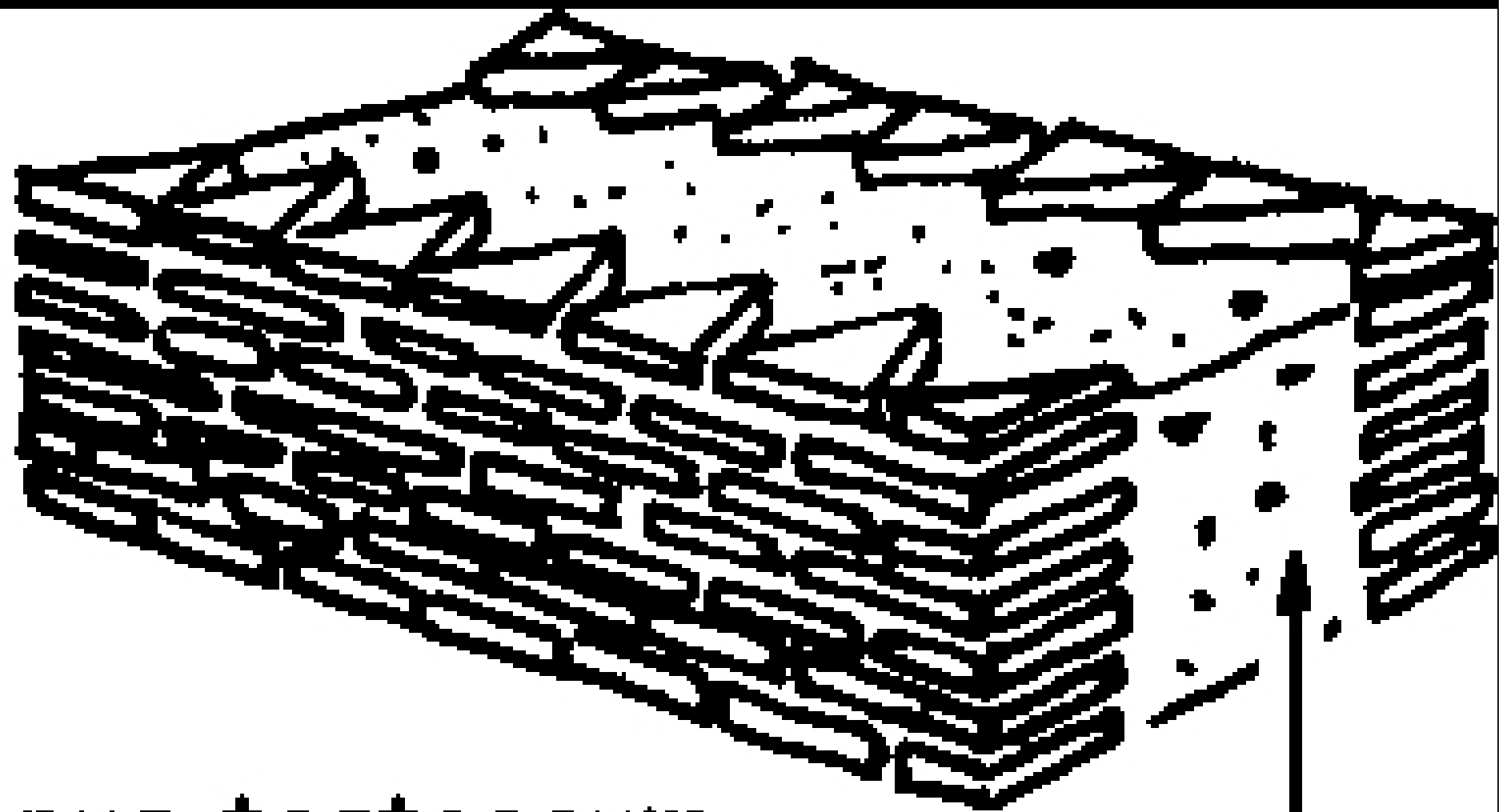

OPUS RETICULATUM

3. O ladrillo. *Later*. En ROMA destaca o ladrillo cocido ao forno (opus testaceum), documentado desde o 50 a.C. **Co formigón, caracteriza á arquitectura imperial na cidade de Roma.**

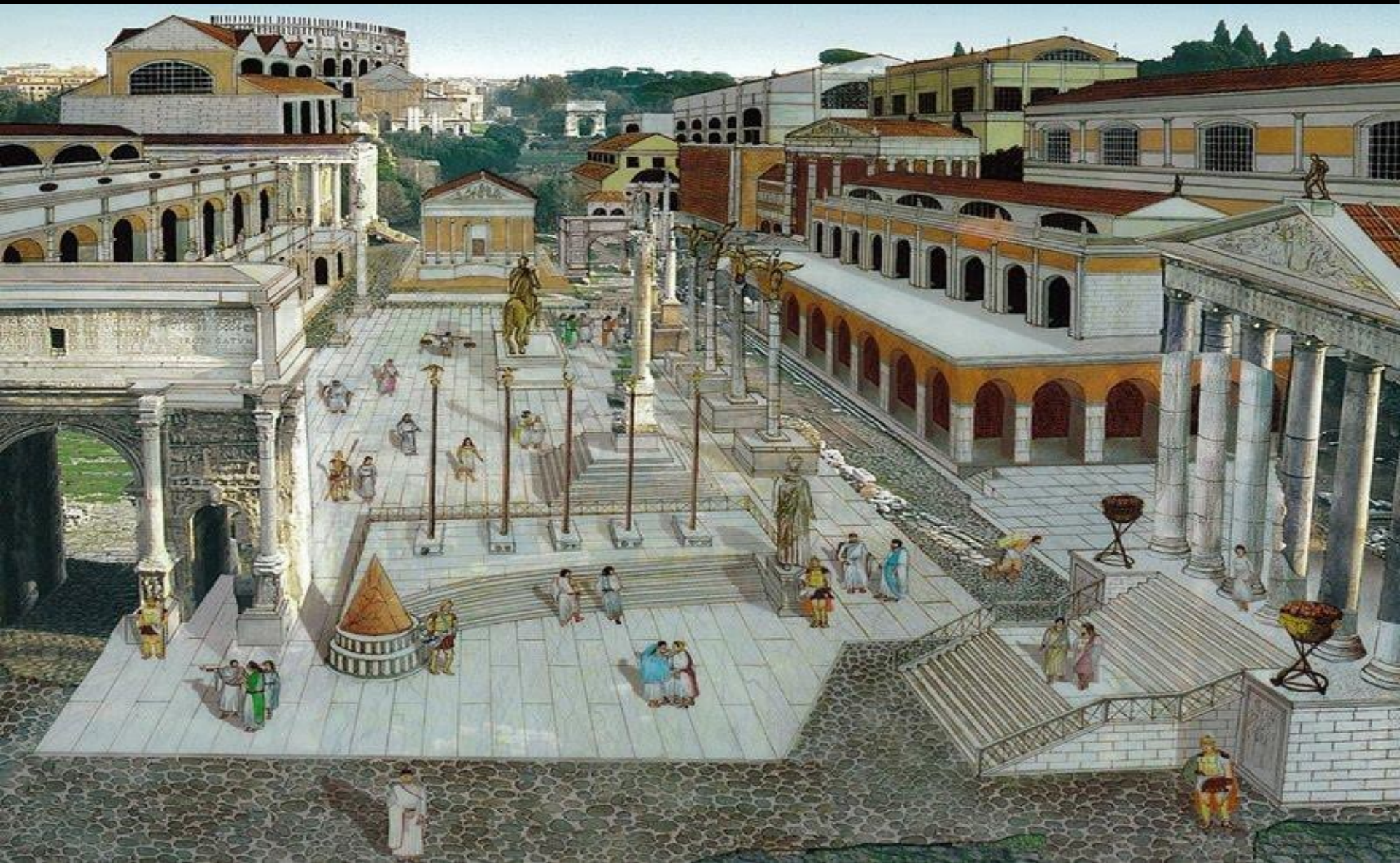

opus testaceum

opus caementicium

Nas cidades como espazos DESTACAMOS:

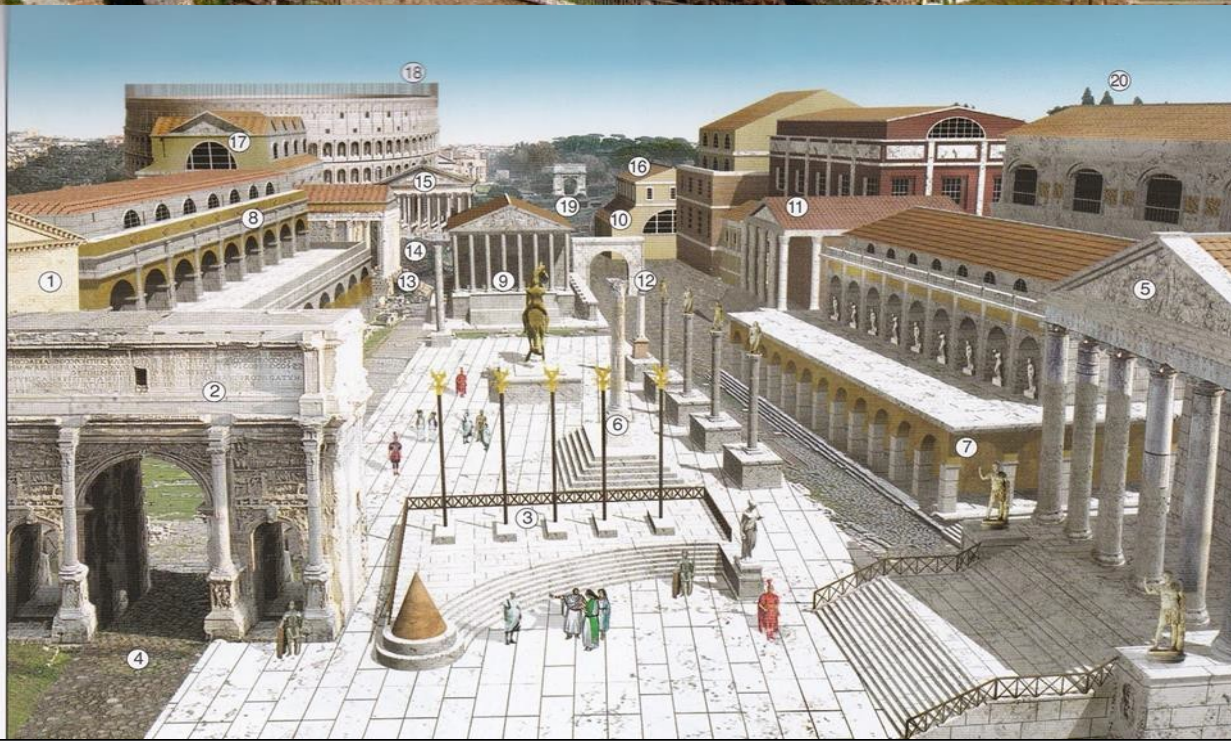
1. FORO, centro da vida urbana e centro dos acontecimentos políticos.

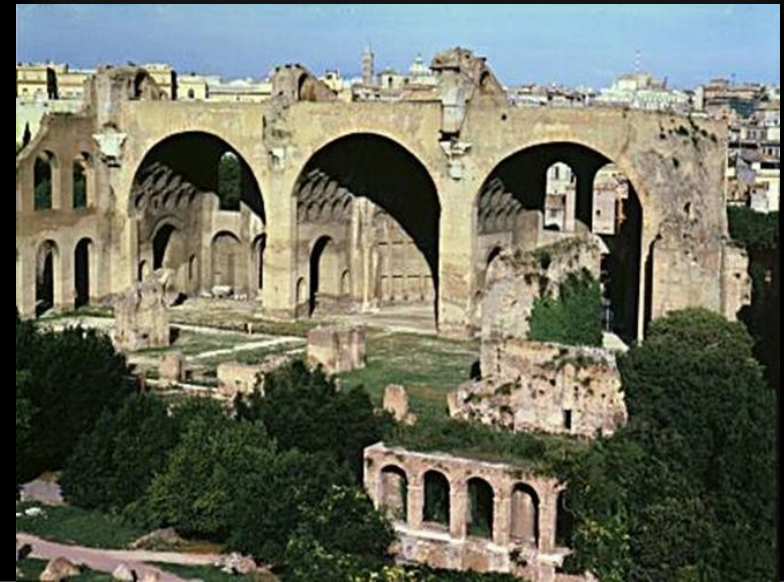
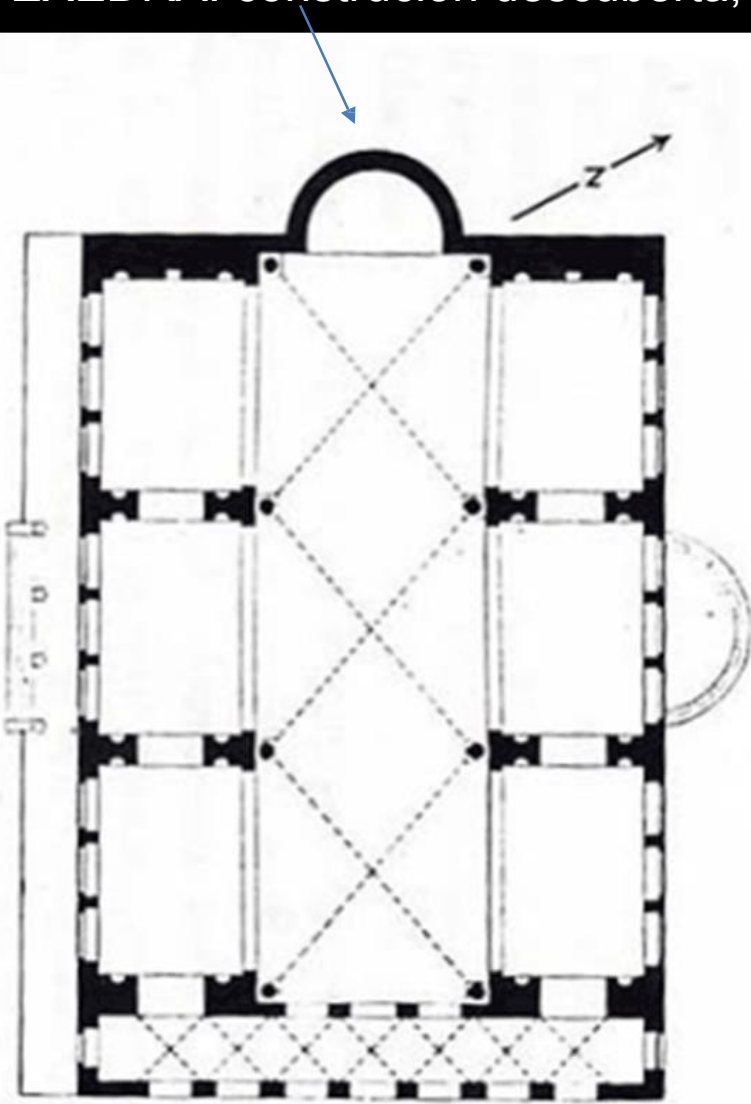

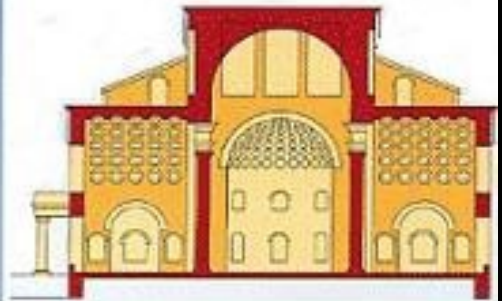
Forum Romanum

1. Curia and Comitium
2. Arch of Septimius Severus
3. Rostra
4. Via Sacra
5. Temple of Saturn
6. Column of Phocas
7. Basilica Julia
8. Basilica Emilia
9. Temple of Julius Caesar
10. Temple of Vesta
11. Temple of Castor and Pollux
12. Arch of Augustus
13. Temple of Antoninus and Faustina
14. Temple of Romulus
15. Temple of Venus and Roma
16. House of the Vestal Virgins
17. Basilica of Maxentius
18. Colosseum
19. Arch of Titus
20. Palatine Hill

2. BASÍLICA: edificio de usos múltiples e xustiza; rectangular de naves con filas de columnas; inspiración das primeiras igrexas. (Ex. Basílica Ulpia).
EXEDRA: construcción descubierta, de planta circular

3. COLUMNAS TRIUNFAIS: (Traxano, Marco Aurelio).

En espiral, con episodios bélicos. Función propagandística e conmemorativa.

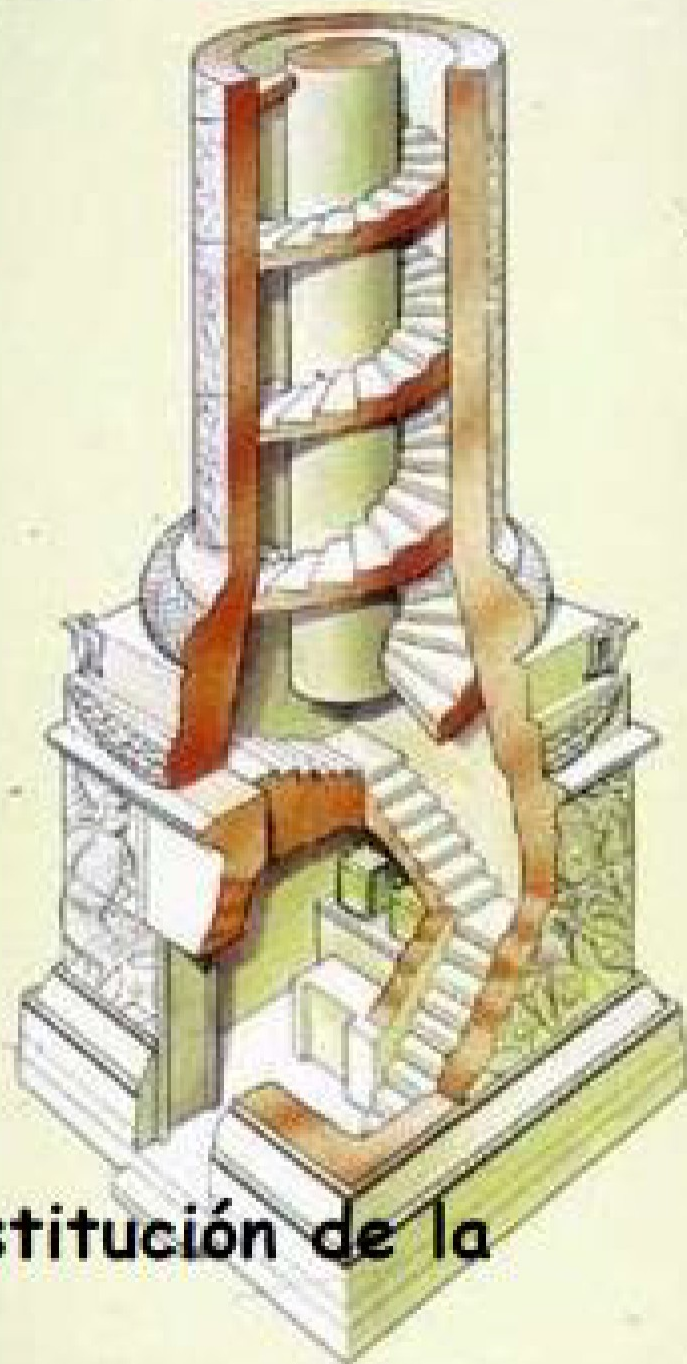
COLUMNA TRAXANA (113 d.C.)

O seu destino era triple: sinalar até onde chegaba o monte despraazado polo foro; acoller as cizas do emperador e conmemorar a conquista da Dacia como vitoria de Traxano.

A columna estivo coroada no seu día por unha estatua de Traxano, desaparecida na Idade Media e substituída pola actual de San Pedro.

Detalle del basamento y reconstitución de la cámara mortuoria.

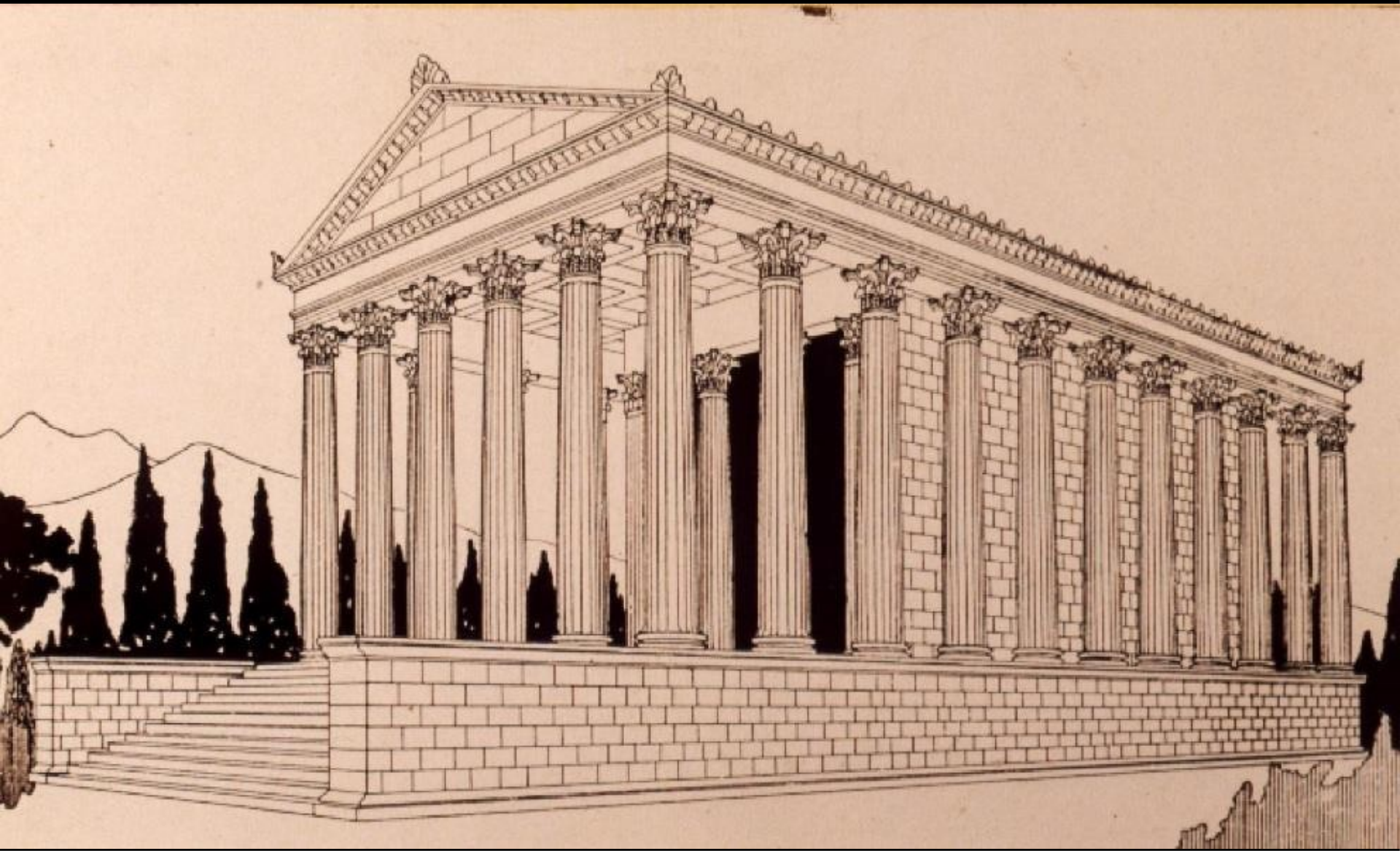

COLUMNA DE MARCO AURELIO

- Imita á Traxana tamén nos temas.
- Nela nárranse as campañas contra sármatas e xermanos.

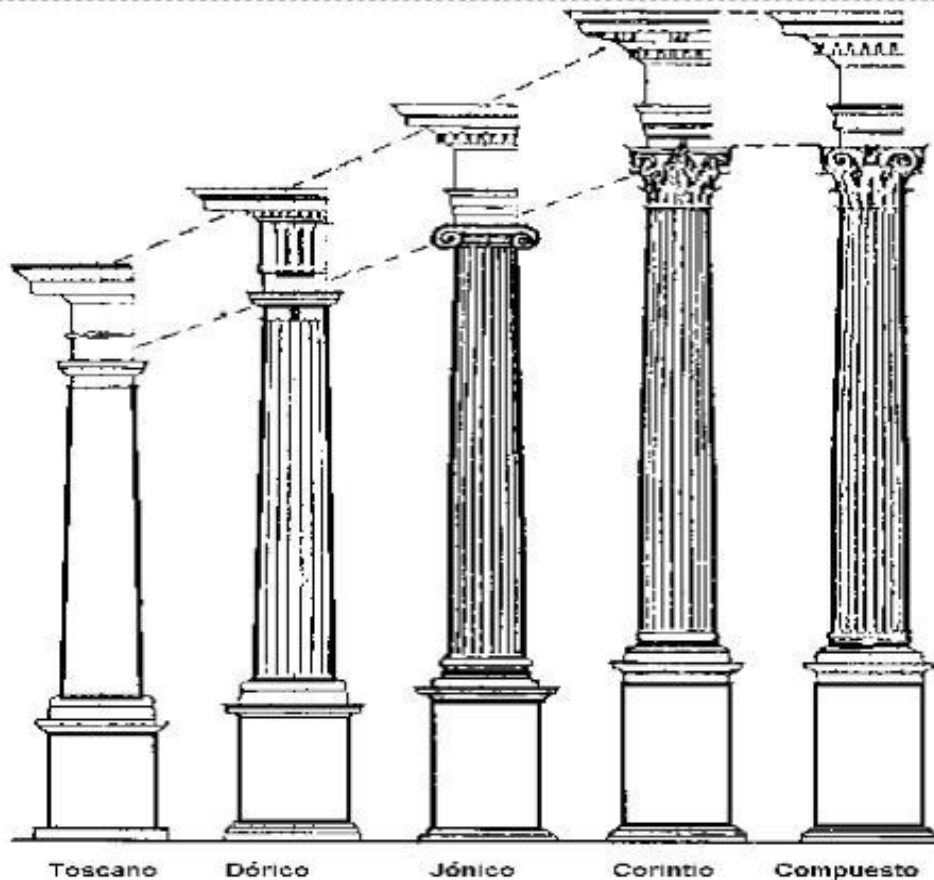
4. TEMPLOS: Dedicados às divindades olímpicas (Xúpiter, Marte, etc.), ou locais e ao culto imperial (ex. templo de Augusto em Barcelona).

Nos templos e arquitectura romana mantense a tipoloxía e clasificación dos templos gregos, as **ordes gregas**, con 2 máis: a orde **toscana**, de orixe etrusca (como o dórico, de fuste liso e con base) e a orde **composta** (volutas xónicas e as follas de acanto da corintia).

Los cinco órdenes romanos

A novidade: **templos pseudoperípteros** (*Templo da Fortuna Viril, Roma ; e Maison Carré, Nîmes, França*) levantados sobre plataforma (podium) e escaleiras na fachada principal. GRECIA valora o edifício nos 4 custados; ROMA creará o conceito de FACHADA.

**Maison Carré, Nîmes,
França**

Templo da Fortuna Viril, Roma

Sobre plataforma (podium) com
escaleiras na fachada principal.

1.- EDIFICIOS RELIGIOSOS

EL TEMPLO

Templo jónico de
reducidas dimensiones

Características clásicas: equilibrio,
proporción, armonía, simetría, etc.

Siguen siendo mera
casa del dios. Los
rituales se hacen fuera

Pseudoperíptero
(columnas adosadas
al muro)

Templo tetrástilo

Sobre podium
con solo escalinata
frontal (potencia eje
longitudinal)

Templo Fortuna virilis Roma

Maison Carré de Nîmes;

1.- EDIFICIOS RELIGIOSOS

EL TEMPLO

Cuatro columnas
exentas a cada
lado crean pórtico
profundo (claroscuros)

Características clásicas: equilibrio,
proporción, armonía, simetría, etc.

Carece de
opistodomo

No dispone de
gran decoración en
su entablamento

Templo corintio de
reducidas dimensiones

Muy estilizado

Pseudoperíptero
(columnas adosadas
al muro)

Construido en
honor a Augusto

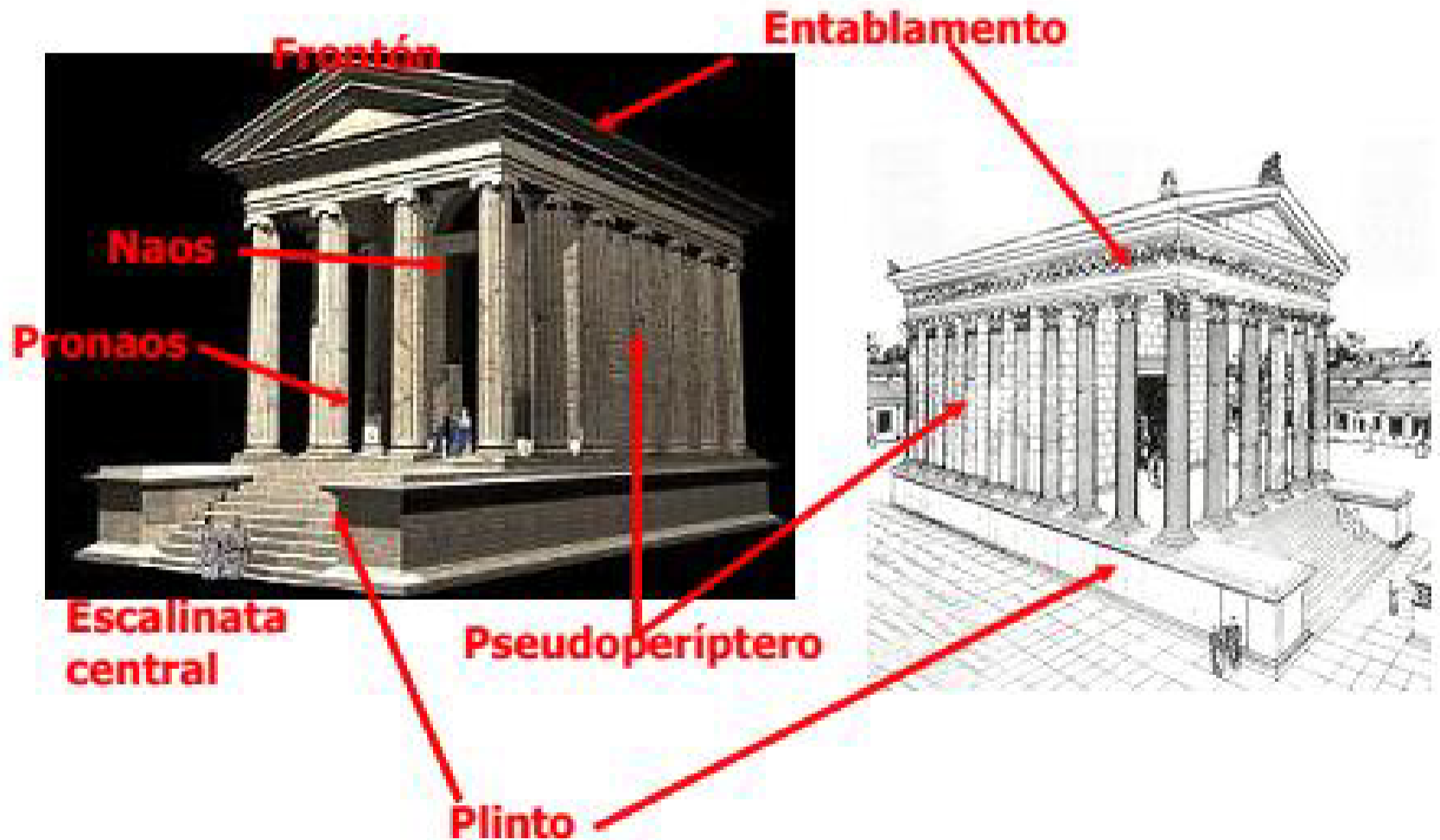
Templo hexástilo

Romanos ubican
templos en centro
de las ciudades

Sobre podium
con solo escalinata
frontal (potencia eje
longitudinal)

Templo Maison Carreé Nîmes

ARQUITECTURA: El Templo

5. EDIFICIOS PARA ESPECTÁCULOS:

As pequenas cidades do Imperio contaban con eles.

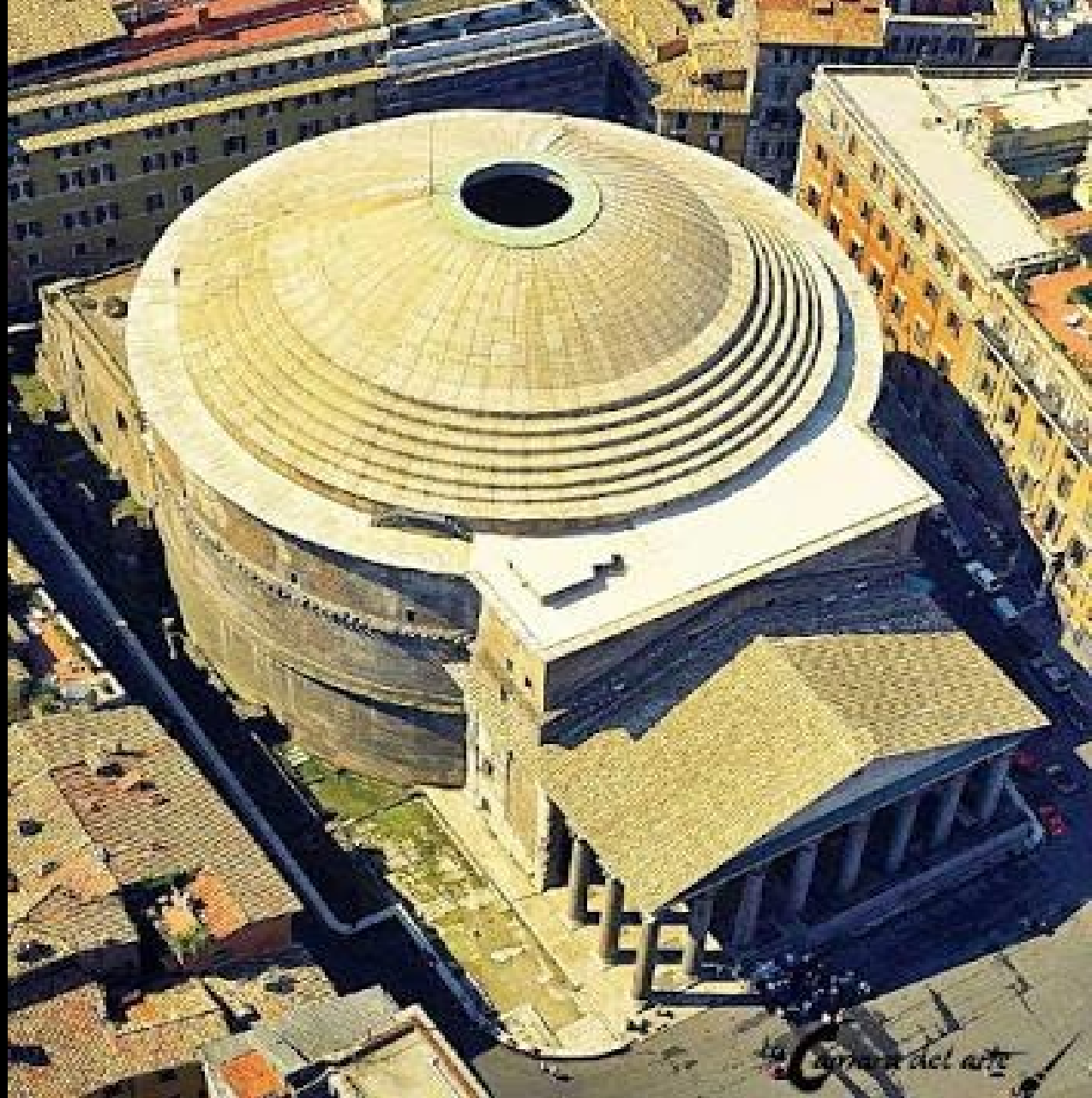
Anfiteatros para xogos de gladiadores, loita de feras, etc. (Coliseo; Roma), o **Circo** para carreiras, a paixón dos romanos; o **teatro** de tradición grega (teatro romano de Mérida).

3. AS OBRAS OBXECTO DE ESTUDO:

PANTEÓN DE AGRIPA

FICHA TÉCNICA: Arte Romana. Arquitectura templaria.
Obra: PANTEÓN DE AGRIPA. Lugar: ROMA, S. I A.C. -S. II D.C.)
Estilo: Romano Imperial
Autor: APOLODORO DE DAMASCO.
Data: 118-125 dC.
No ano 27 a.C. Agripa (colaborador de Augusto) levanta un Panteón, destruído nun incendio no ano 80 d. C. O emperador Hadriano mandou construír sobre os cimentos do templo arrasado, en nome de Agripa, o novo templo, proxecto do gran arquitecto do S. I d. C. Apolodoro de Damasco.

M.AGRIPPA.L.F.COS.TERTIVM.FECIT
Marcus Agrippa, Lucii filius, consul tertium, fēcit

“Marco Agripa, hijo de Lucio, cónsul por terceira vez, (o) fixo”

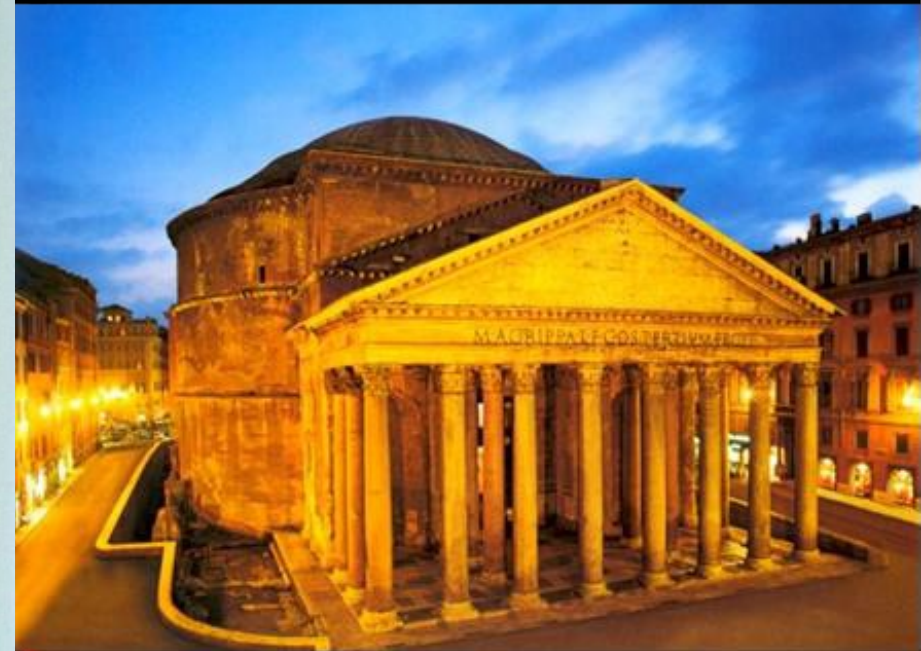
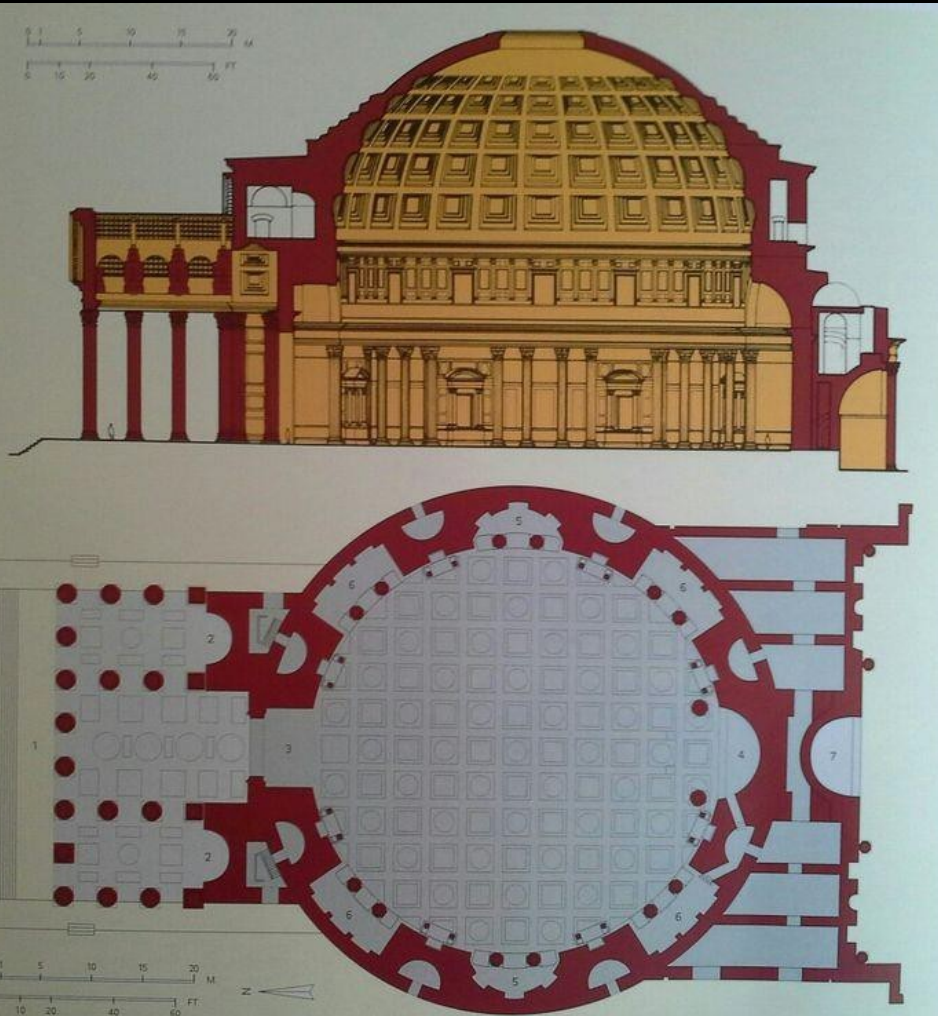

Materiais: Os máis usados son:

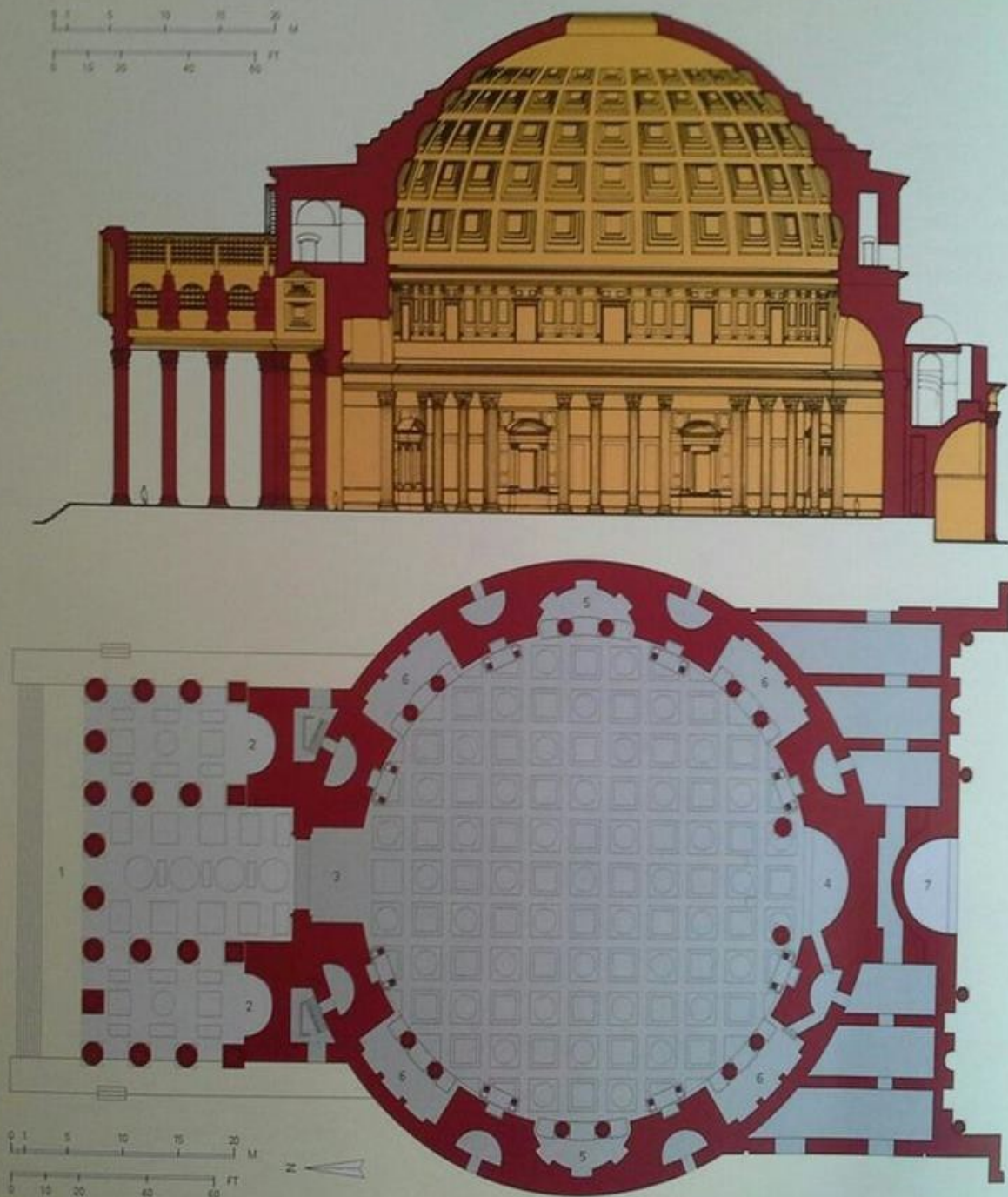
- *Opus caementecium* ou formigón de cal con cascotes nos grosos muros.
- Para alixeirar a cúpula ladrillo e pedra volcánica.
- Mármore e granito nas columnas.
- O interior decorado con diferentes tonalidades de mármore.

AGRIPA, ministro e membro da família de AUGUSTO, fixo construir no 27 a.c para comemorar a vitória de Augusto sobre Marco Antonio na batalla de Actium, este templo circular (Tholos) dedicado a todos os deuses da gens Iulia.

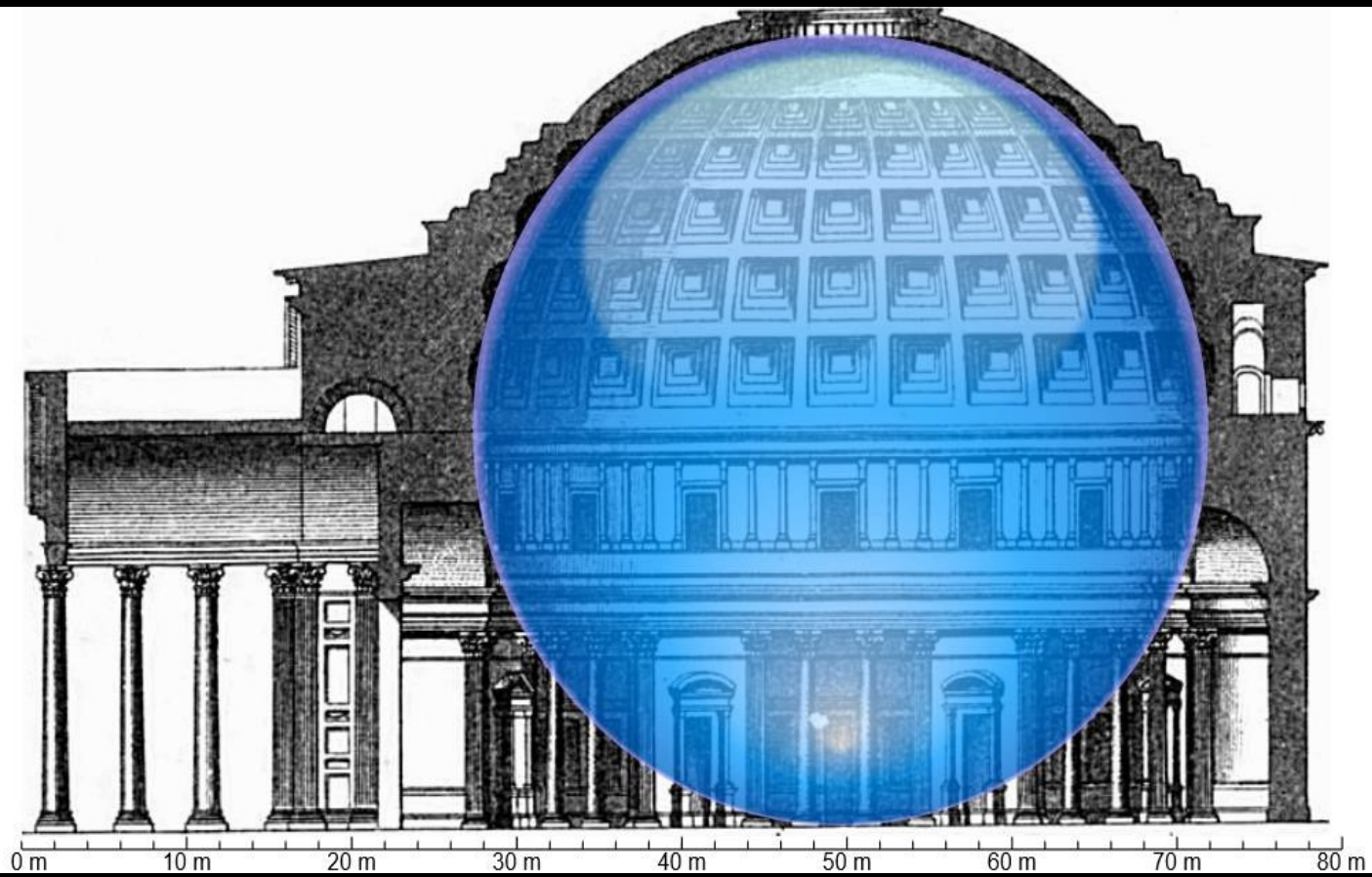

A raíz do incendio en época do emperador TITO (80 d.C.), foi restaurado por HADRIANO (118-128 d.C.) e o seu sucesor ANTONINO PIO.

Houbo reconstrucións (SEPTIMIO SEVERO), pero a cúpula e a traza actual son de época adrianea e atribúense ao arquitecto greco-sirio Apolodoro de Damasco.

- De planta circular.
- Pronaos octástilo con columnas monolíticas de orde composta, rematado cun impresionante frontón;
- No friso a inscrición que dá conta da intervención de Agripa:
- M. AGRIPPA L.F. COS TERTIUM FECIT)

M. AGRIPPA L.F. COS TERTIUM FECIT)

O pórtico, seguindo a Hermógenes e Vitrubio, cumpre a regra de proporção coñecida como **eustila** (é dicir: o diámetro das columnas multiplicado por 12,5 é igual á altura da columna multiplicada polo intercolumnio).

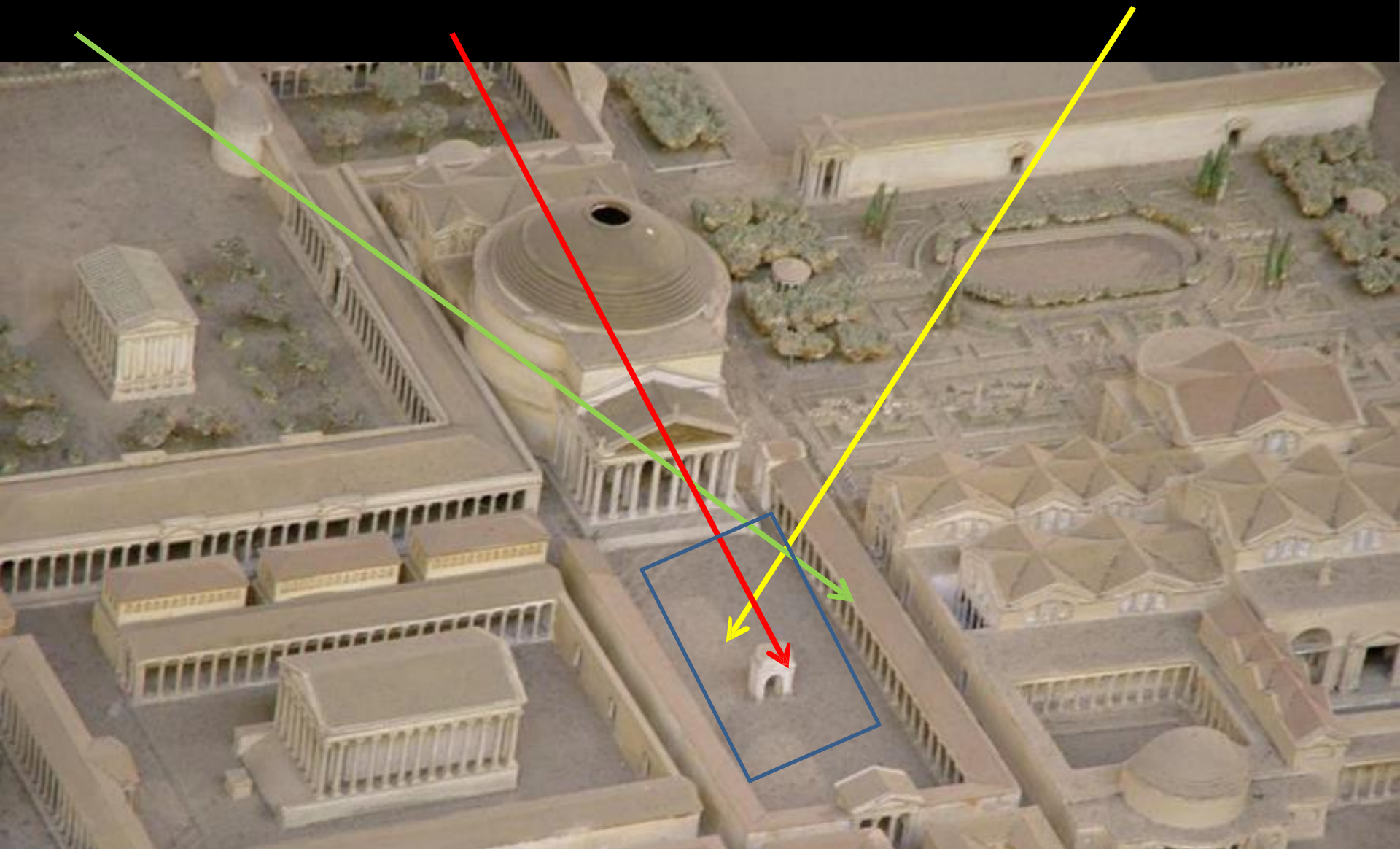
No interior, a **cella** é unha **enorme rotonda cilíndrica** de 43'50 mts. de diámetro cuberta por unha cúpula semiesférica a 43'50 mts. de altura, rematándose cun óculo redondo de 8'92 mts. de diámetro, penetrando a luz solar.

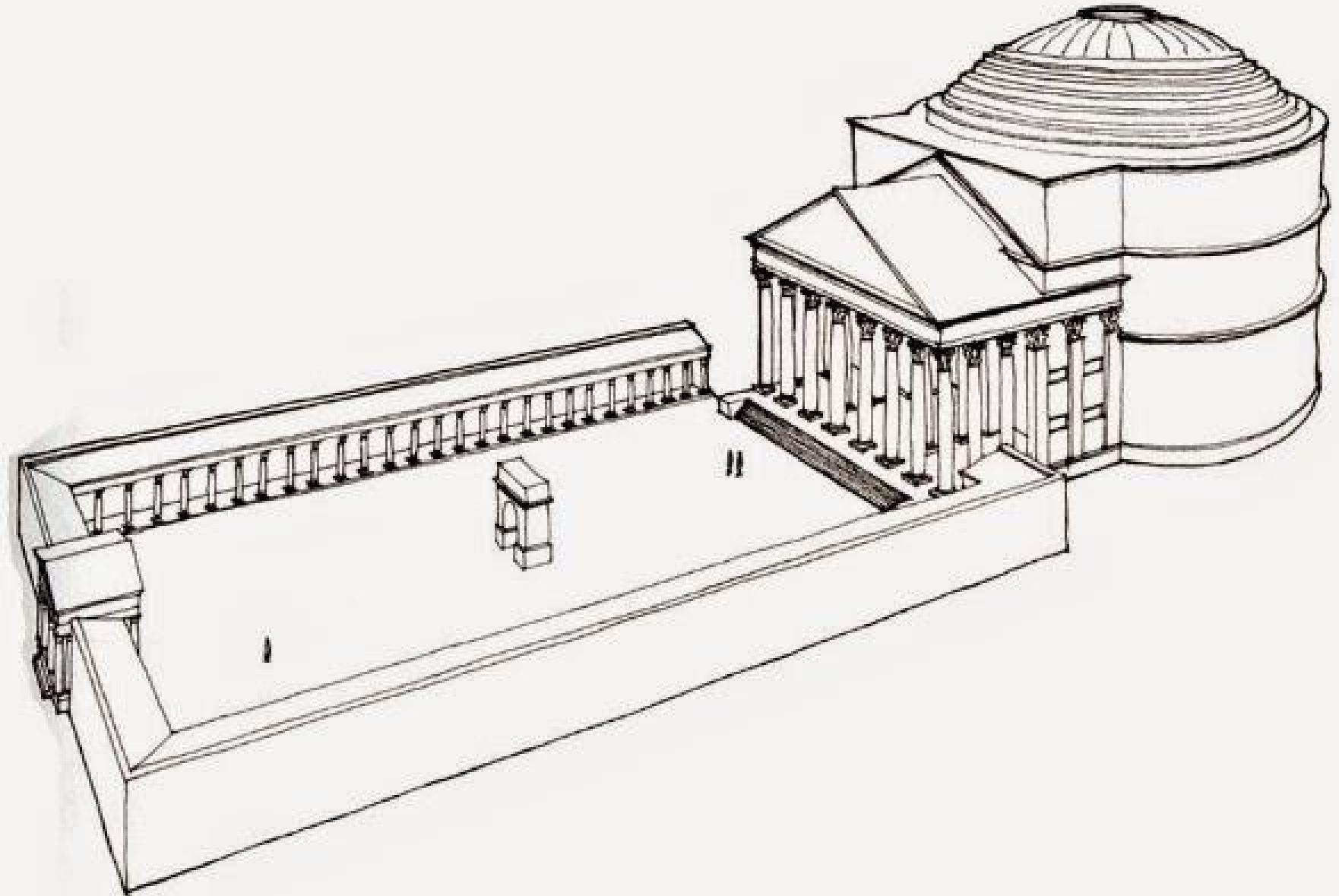

O espazo interior adquire sentido **simbólico**, representación da bóveda celeste: o óculo é o sol.

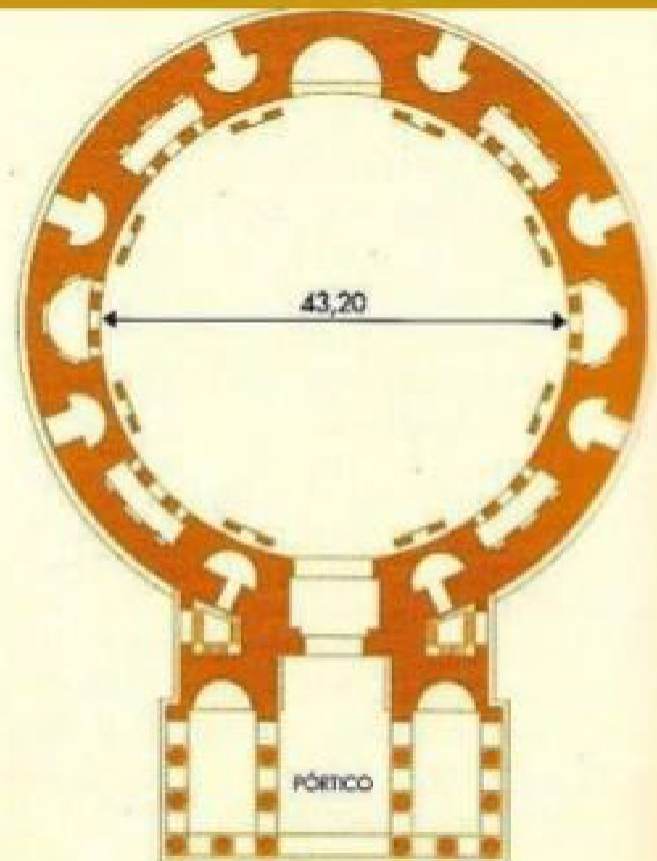
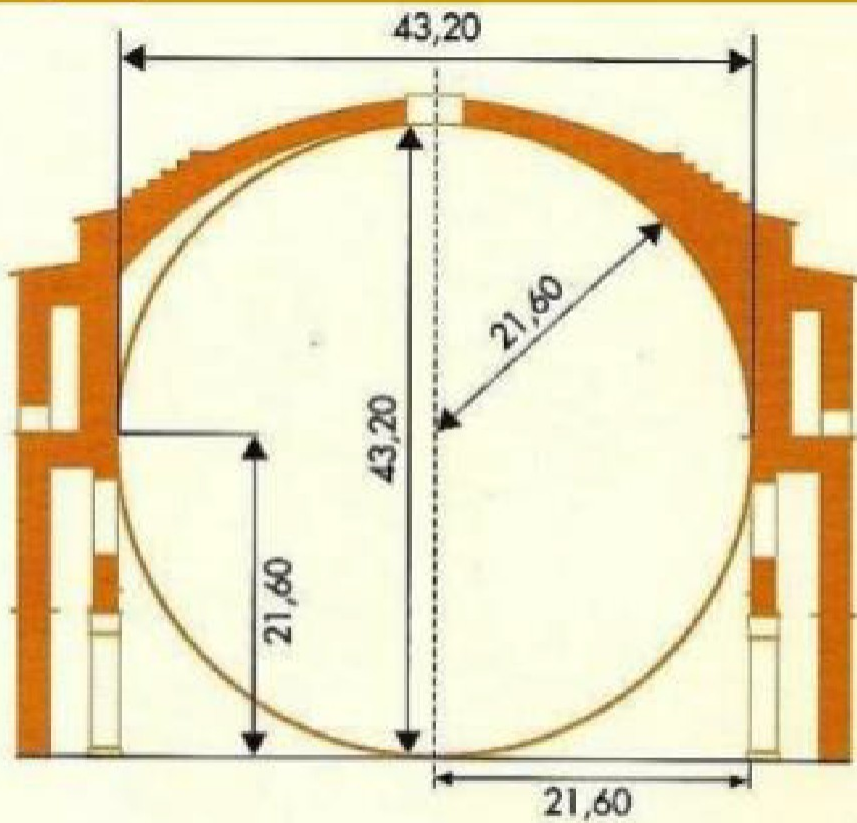
Orixinalmente tiña diante do pórtico un recinto rectangular con soportais e un arco de triunfo que hoxe non se conservan.

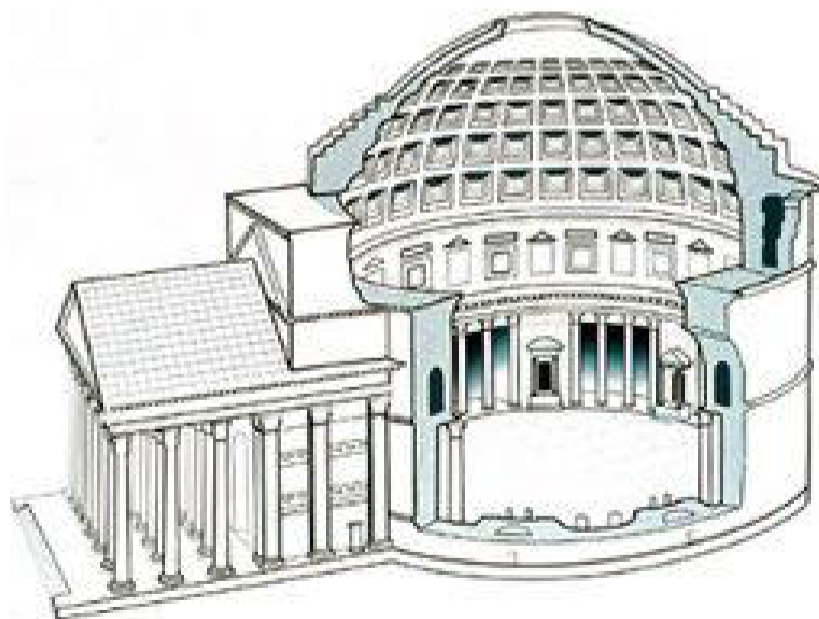
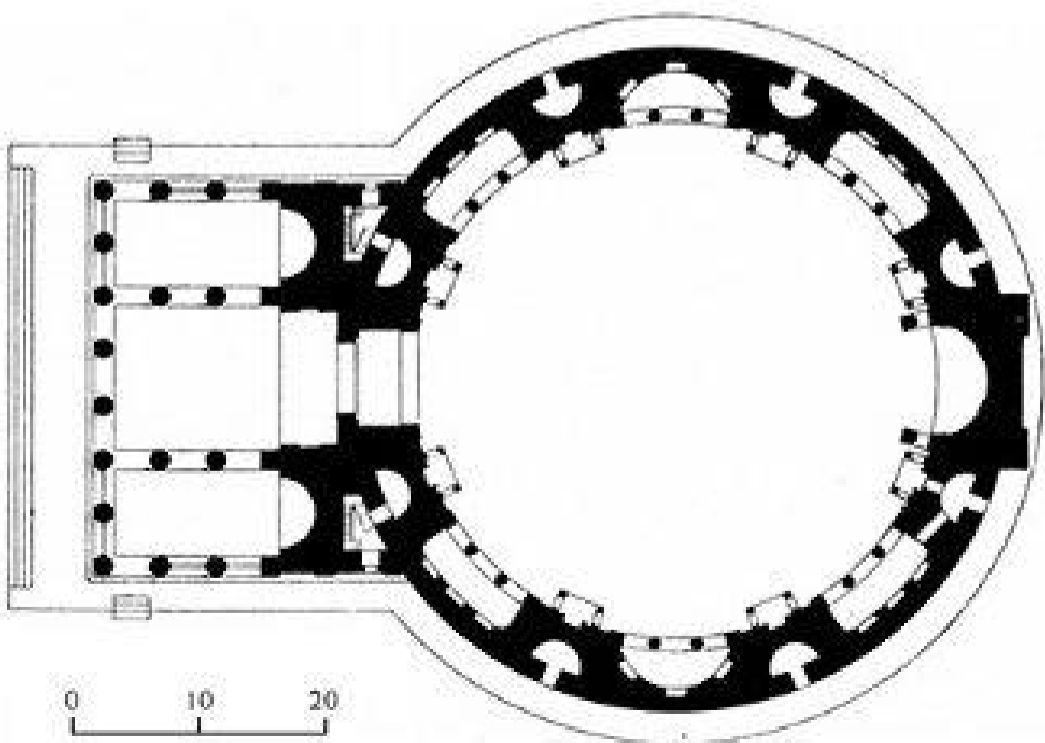
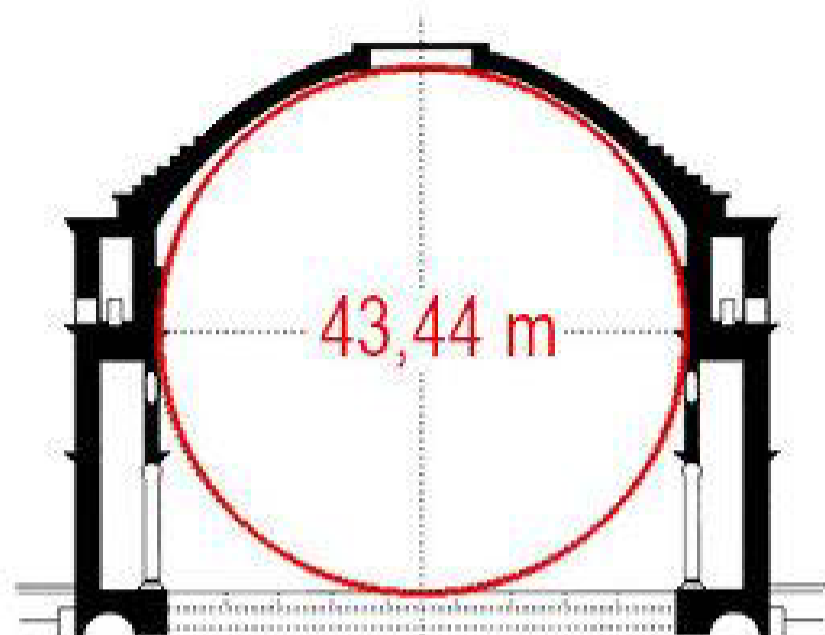
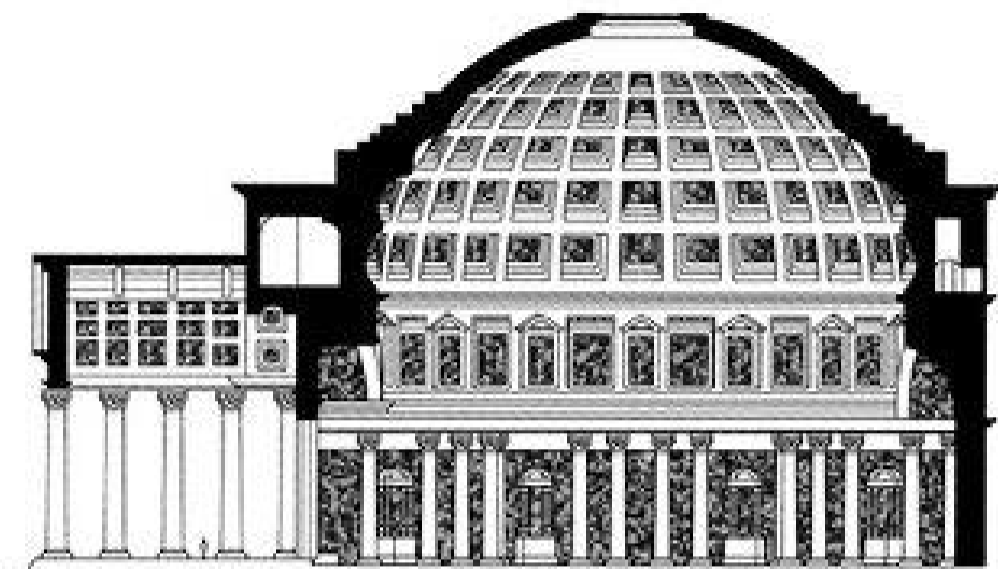

Dimensiones y forma esférica

S. I y II

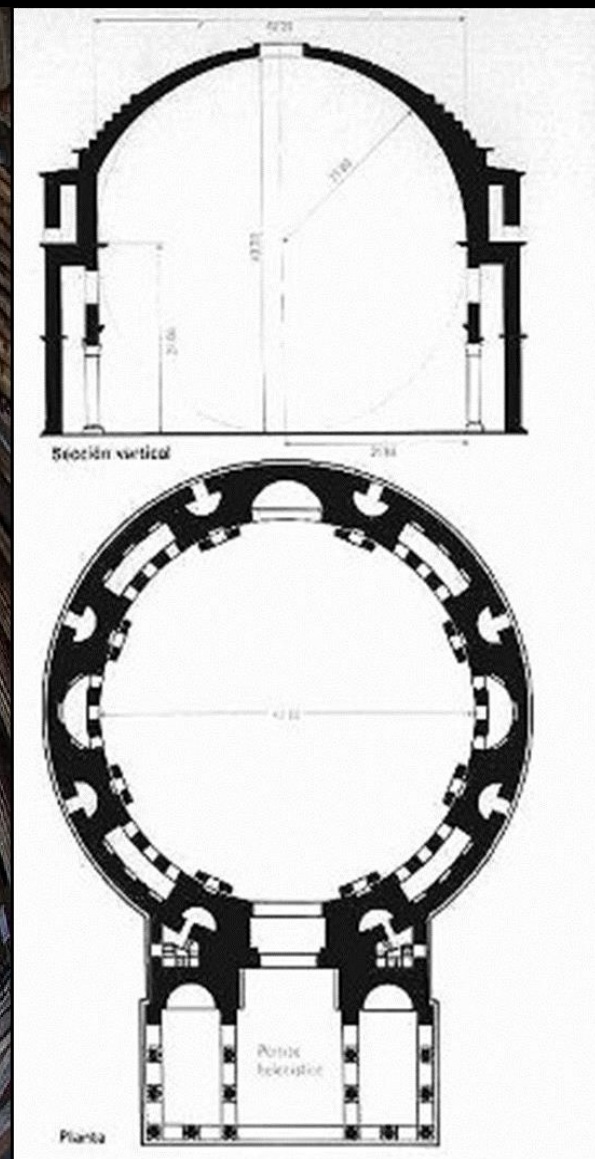

O PANTÉON DE AGRIPA é un edificio representativo da arte romana; a súa cúpula, a máis grande do mundo en séculos, serviu de inspiración a grandes arquitectos: Brunelleschi ou Miguel Anxo, no Renacemento.

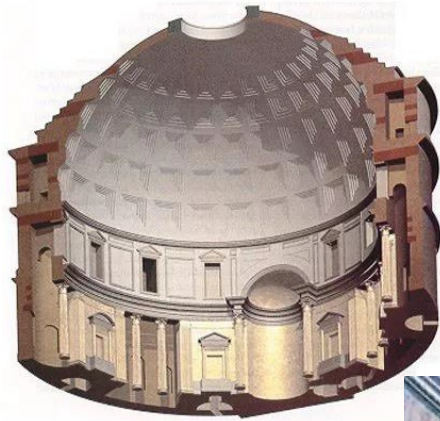

A **cúpula**: construída a base de casetóns de formigón, de incrible proeza técnica non superada até o Renacemento. Foi modelo a imitar nas construcións circulares en igrexas marianas, xa que no 609 d.C. o edificio foi dedicado a Sta. Mª Rotonda.

O método empregado é descoñecido: O éxito débese á calidade do formigón e á gradación de materiais, máis lixeiros ao ascender: basalto nos cimentos, ladrillo a continuación e pedra volcánica porosa (tufa) para as partes máis altas.

A cúpula móntase sobre un tambor cilíndrico alixeirado por nichos rectangulares e circulares (exedras).

Os empuxes da cuberta de tales dimensións son contrarrestados por medio de arcos de descarga de ladrillo radiais dentro da masa de formigón do muro.

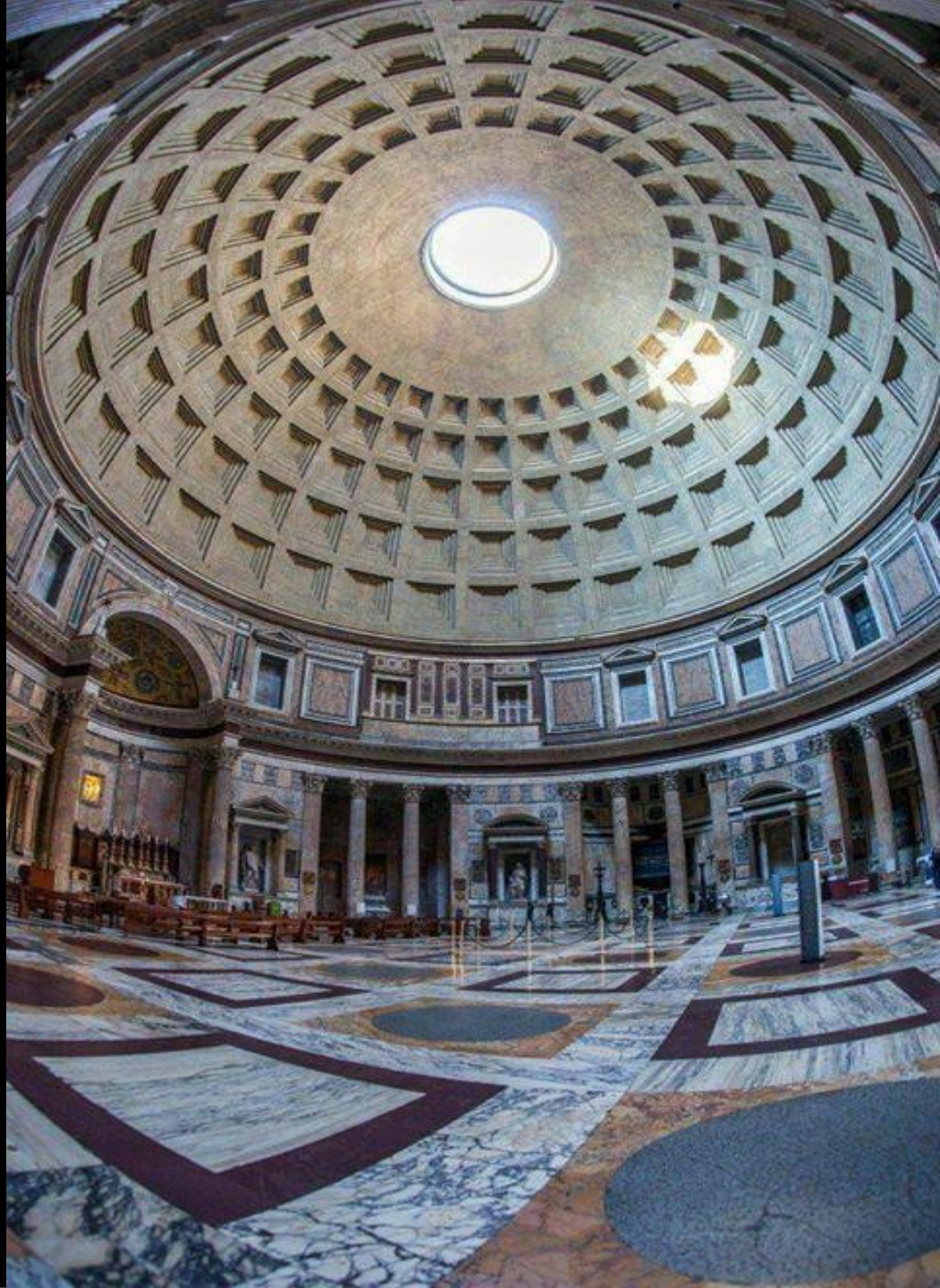
O Panteón de Agripa conservouse con fidelidade, por habilitarse como igrexa. Nas capelas interiores, onde estaban as divindades, hoxe hai capelas con obras de arte e entre elas tumbas de ilustres personaxes da historia e da arte romanos, por exemplo a de Rafael de Urbino.

Conserva o pavimento antigo de mármore e restos de policromía sobre os relevos do pórtico. O extraordinario do Panteón é ser o primeiro edificio no que aparece o **moderno concepto da arquitectura como "arte creadora de espazos interiores"**. É a primeira construción da Antigüedad na que se pretende crear un caparazón, non preocupándose en extremo dos volumes exteriores.

- A arquitectura grega creaba edificios para contemplalos desde o exterior onde se reunía o pobo nas celebracións.
- No Panteón créase un **espazo interior** onde os crentes adoran aos seus deuses illándose do exterior porque o cosmos está baixo a cúpula.
- É unha perfecta síntese de harmonía e intelixencia construtiva; até o Renacemento, catorce séculos despois, o home non se atreveu a realizar obra tan xigantesca.
- Miguel Ánxo dixo que tiña "un deseño anxélico e non humano".

Rotonda diseñada por Thomas Jefferson na Universidade de Virxinia. 1822-26

COLISEO

FICHA TÉCNICA:

OBRA: O Coliseo (Anfiteatro Flavio, Roma, CRONOLOXÍA S. I. D.c. (70-80 d.C).

AUTOR: Descoñecido. TIPO: arquitectura civil.

Construído no mandato do emperador Vespasiano, e inaugurado por TITO.

“COLISEO”, é nome co que se lle coñece desde a Idade Media, fai referencia ao “coloso” de Nerón nas inmediacións. Sufriu espolios e destrucións. Conserva intacta a PLANTA elíptica e parte do alzado (4 andares). É o máis impresionante monumento que nos lega a antigüidade clásica de creación romana, fusión de 2 teatros.

FUNCIÓN: espectáculos circenses (loitas de feras, gladiadores, batallas navais, teatro etc.) aos que os romanos eran tan afeccionados; planta elíptica ou circular, rodeada de bancadas, que facilitan a contemplación do espectáculo desde calquera ángulo.

MATERIAL: mármol travertino, formigón, ladrillo e estuco.

Dedicábase aos espectáculos de loita e feras, constrúese exento ou aproveitando un outeiro (Mérida) para escavar parte das bancadas. O espectáculo discorre na area, debaixo existía unha complexa rede de corredores, cortellos e dependencias para o servizo propio do anfiteatro.

EDIFICIOS PARA EL ESPECTÁCULO

EL TEATRO

EL ANFITEATRO

La muerte-espectáculo

Uno de los máximos símbolos del poder de Roma era su Coliseo. Este anfiteatro, con capacidad para 55 mil espectadores, fue inaugurado por el emperador Tito en el año 80 d.C. En él luchaban a muerte los gladiadores y también personas contra animales salvajes, especialmente leones.

EN LA PARTE ALTA DEL COLISEO HABÍA MÁSTILES DONDE SE SUJETABA UN TOLDO QUE ERA USADO PARA DAR SOMBRA EN LOS DÍAS DE MUCHO SOL.

UBICACIÓN DEL EMPERADOR

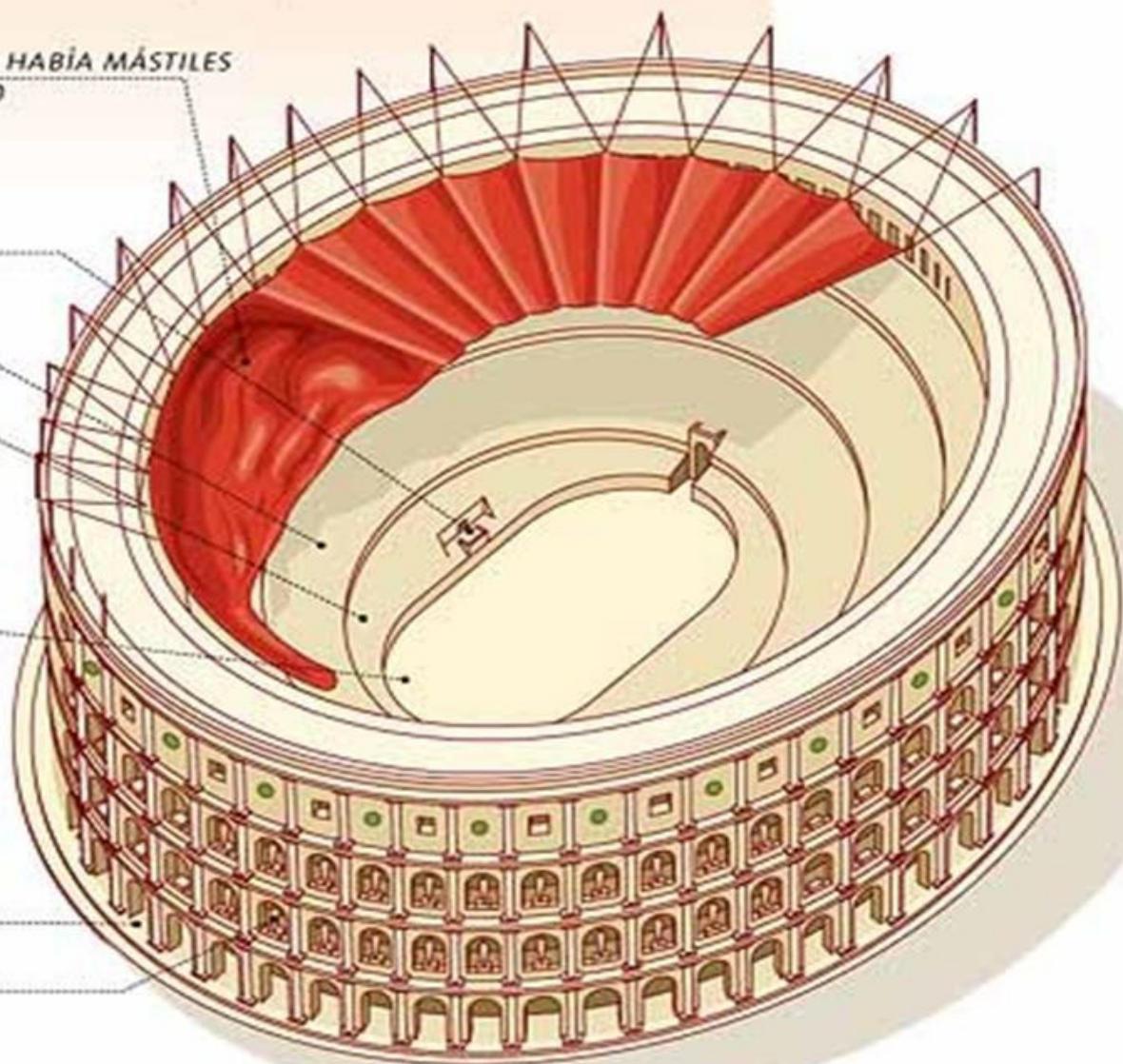
LOS ASIENTOS ERAN DE MÁRMOL

LAS LOCALIDADES DE LAS PRIMERAS FILAS ESTABAN RESERVADAS A PERSONAJES PUDIENTES O PRESTIGIOSOS.

EL RUEDO, HECHO DE PAVIMENTO, SE CUBRÍA DE ARENA PARA ABSORBER LA SANGRE DE LOS CAÍDOS.

ENTRADAS

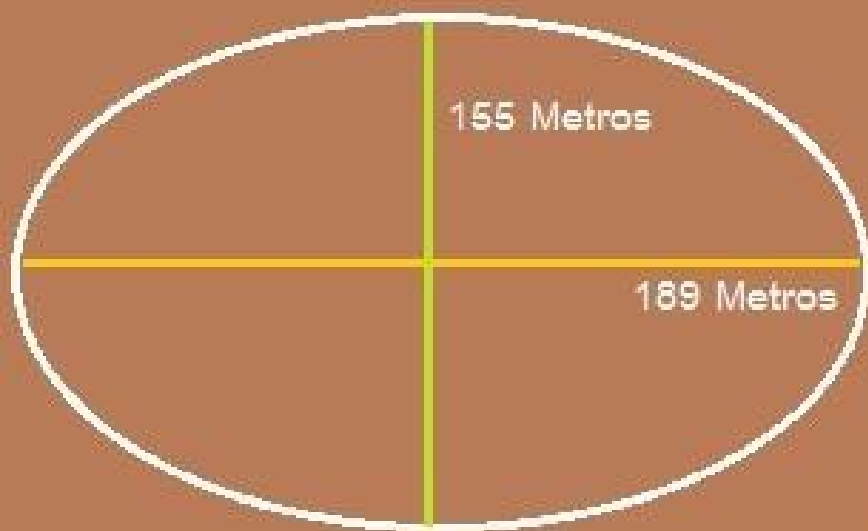
LA FACHADA CIRCULAR ESTABA DECORADA CON HERMOSAS ESTATUAS UBICADAS EN CADA UNA DE LAS VENTANAS.

De DIMENSIÓNS son impresionantes: 188x156 mts. nos eixos, 50 mt. de altura e un aforamento de 50.000 espectadores.

O ALZADO de tres andares de arquerías de arcos de medio punto, cumpre a regra helenística da superposición de ordres (dórico toscano– xónico -corintio).

O cuarto andar de plateas, moi estragado, engadido por TITO, non figuraba no proxecto orixinal; contaba con mastros para o toldo.

48,5 Mts

cuanto-miden.blogspot.com

- Os MATERIAIS utilizados son lixeiros e económicos (tufa, travertino, formigón e ladrillo).
- Os ARQUITECTOS demostraron gran habilidade para combinalos, con bóvedas anulares e arcos de reforzo que proporcionan solidez á obra.
- No exterior, recuberto de placas de mármore que ennobrece o conxunto, desaparecidas ao ser reutilizadas como materiais de construción nos palacios do RENACEMENTO.

A pista do anfiteatro (area), estava aburacada dando lugar a câmaras subterrâneas, destinadas a guardar máquinas e tremoias, as gaiolas das feras e aos gladiadores, todo isto cubríase con madeira e sobre esta estendíase a área para canalizar o sangue.

Colosseum de EL JEM Túnez
Caesar, Morituri te salutant!

ARCO DE TITO

FICHA TÉCNICA: Obra: ARCO DE TITO (ROMA) ESTILO: Arte clásico romano alto-imperial. CRONOLOGÍA: 3/4 do S. I dC.) Construído preto do 82 d. C. polo emperador romano Domiciano despois da morte do seu irmán maior, Tito, para conmemorar as vitorias de este, incluído o Sitio de Xerusalén do 70 d. C.

ARQUITECTURA
CONMEMORATIVA con relevos escultóricos.

- O arco é modelo xeral para moitos arcos triunfais erixidos desde o S. XVI; inspirou o Arco de Triunfo en París, Francia.

MATERIAL: mármore do pentélico. Pedra nos sillares.
15m de ALTURA.

O ARCO DE TITO (en italiano Arco di Tito; en latín, Arcus Titi) é honorífico, sito na Vía Sacra, no sueste do Foro, en Roma.

ARCO DE TITO (ROMA, último terzo do s. I d.C.).

Para conmemorar triunfos, levantábase un arco de madeira engalanado con flores, guirnaldas e teas; por baixo o pasaba o exército coroado de loureiro.

En ocasións, os vencedores custeaban un arco en pedra que deixase constancia á posteridade da vitoria e dos seus protagonistas.

Na sociedade romana, o papel do exército era importante: as conquistas, botín e os escravos constituían a base do sistema económico.

Data: s. I d.C.
Autor: anónimo.
Lugar: Medinaceli
Soria

Cando un xeneral ou emperador obtiña unha gran vitoria militar (polo menos 4.000 inimigos mortos ou prisioneiros), o Senado decretaba un TRIUNFO e o exército vitorioso desfilaba por Roma, encabezado polo seu xefe nunha cuádriga e mostrando á plebe o botín obtido e os prisioneiros encadeados.

Consérvanse moitos destes arcos nas provincias do IMPERIO xa que en épocas posteriores levantáronse con intencións propagandísticas sen corresponderse cun verdadeiro triunfo. Destacan os arcos de Septimio Severo e de Constantino en Roma (ambos de triplo van) e en España os de Medinacelli (Soria; triplo van) e Bará (Tarragona).

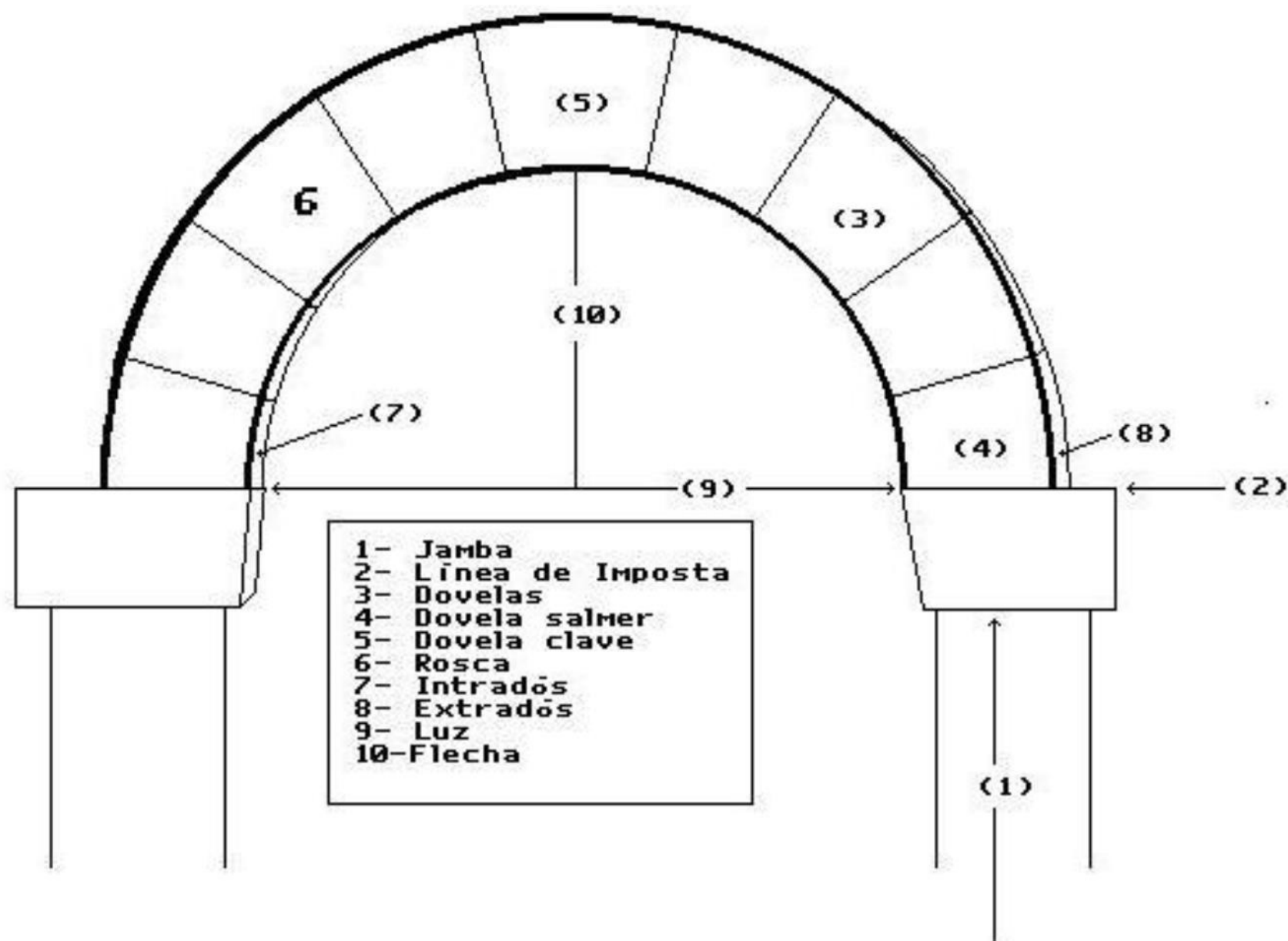
ARCO DE CONSTANTINO (ROMA)

ARCO DE SEPTIMIO SEVERO

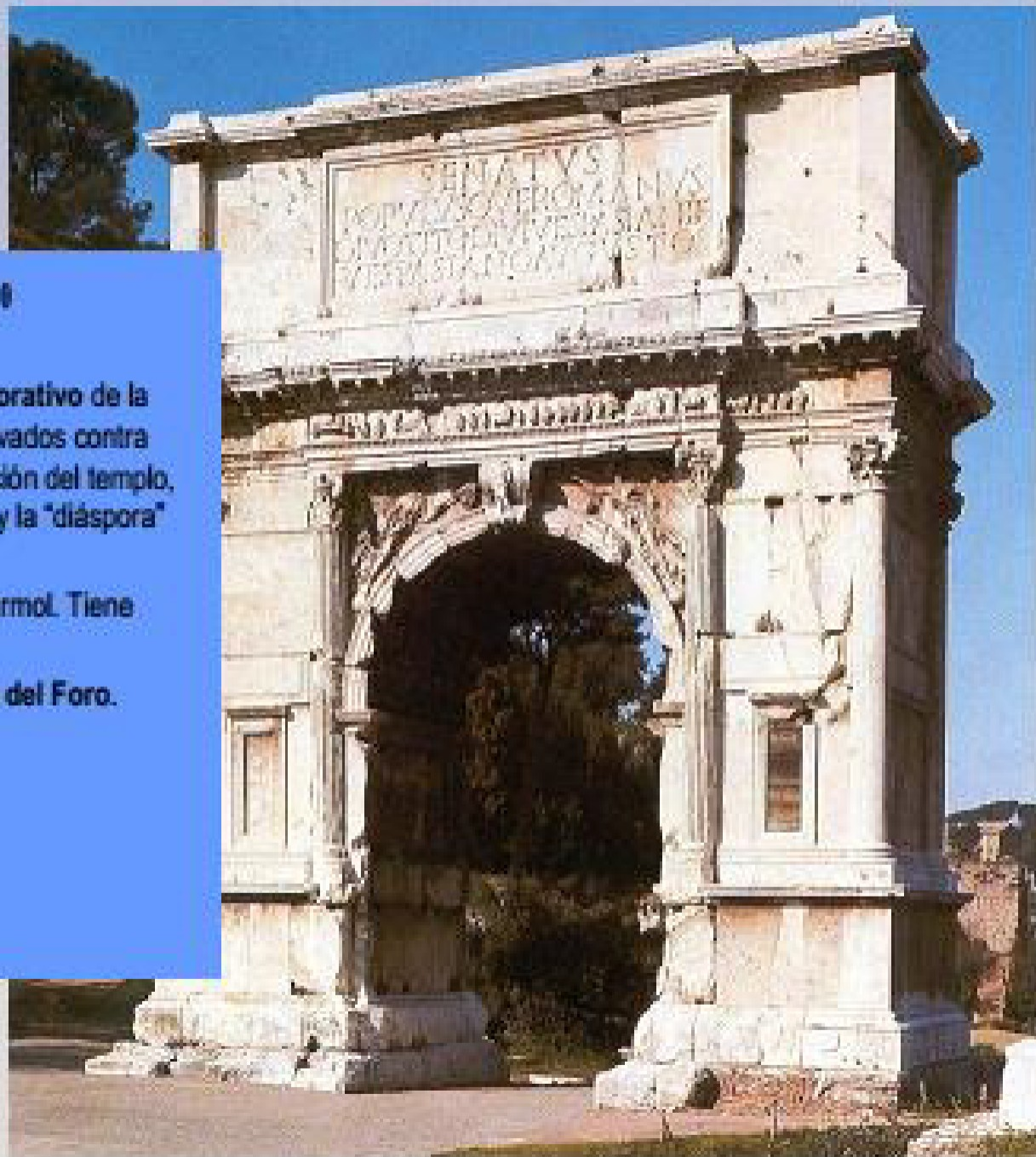
ELEMENTOS DE UN ARCO

El arco de Tito

- El arco de Tito (81 DC)

- Se trata de un monumento conmemorativo de la victoria de Tito sobre los judíos, sublevados contra Roma y, tras ser vencidos, la destrucción del templo, la desaparición del arca de la alianza y la "diáspora" judía.
- El material es piedra, en sillares, y mármol. Tiene unos 15 metros de altura.
- Se halla en la Via Sacra, a la entrada del Foro.

O ARCO DE TITO.

- Levantado para comemorar a vitória de TITO sobre os xudeus no ano 70.
- É dun só van e dobre alzado (abovedado e dintel) e mármore pentélico, e mide 15,40 mts de altura.
- Adornado con columnas (estriadas e lisas) e entaboamentos clásicos, presenta capiteis compostos que combinan as volutas xónicas cos acantos corintios.

No andar superior, como na maioría dos ARCOS de TRIUNFO, colócase o epígrafe que lembra o acontecemento que motivou a construción do ARCO:

SENATUS POPULUSQUE ROMANUS DIVO TITO DIVI VESPASIANO F(ILII)S VESPASIANO AUGUSTO. -O Senado e o pobo de Roma ao divino Tito, fillo do divino Vespasiano, e a Vespasiano Augusto-

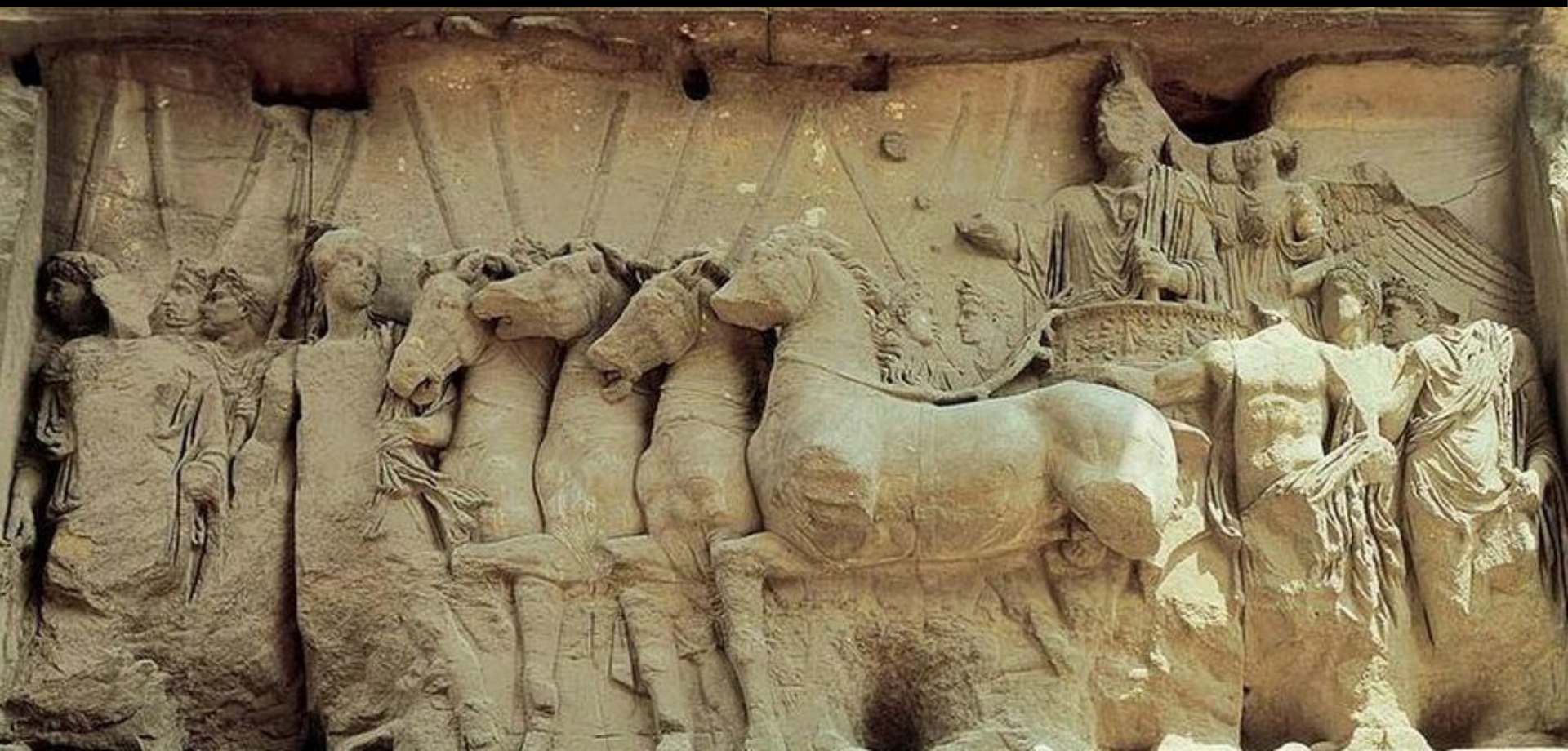
Que TITO apareza divinizado no relevo do interior do arco demostra foi construído despois da súa morte, por encargo do Senado como afirma a inscrición.
(O historiador alemán Lehmann-Hartleben en 1934 apuntou a posibilidade de que o arco servise como tumba do emperador).

Tito glorificado. Bóveda do arco

No interior do arco, –intradós– aparecen dous interesantes relevos nos que figura TITO nun carro triunfal coroado por unha Vitoria e no outro unha comitiva co botín tomado en Xerusalén (candelabro dos sete brazos etc.). O estilo é ilusionístico tentando figurar o ambiente tumultuoso da procesión e a profundidade por medio dos cabalos que miran cara ao espectador.

O RELEVO é relativamente plano pero o uso dunha vigorosa liña incisa de contorno que xera claroscuro produce unha forte sensación de volume.

ACUEDUTO DE SEGOVIA

FICHA TÉCNICA: ACUEDUTO DE SEGOVIA

ARTE ROMANO:
Arquitectura romana civil.

PERÍODO: 2ª metade do S.I
d.C / inicios do S. II d.C.;
baixo o reinado do
emperador Nerva e Traxano.

AUTOR : descoñecido

LOCALIZACIÓN: preto de 15
km de lonxitude desde o
manantial de Fuenfría na
Serra de Guadarrama até
Segovia.

MATERIAIS: En granito, con
altura máxima de 28 metros e
medio e 818 metros de longo.
Na construción usáronse
20.400 bloques de pedra
unidos sen argamasa.

O perpiaño
isodoma, de
bloques
rectangulares
de granito
unidos entre
si "a seco"
sen morteiro
nin argamasa.

É a máis famosa construción romana de arquitectura civil na
Península.
Impresiona a total conservación.

A presenza romana na P. Ibérica de 6 séculos deixou un conxunto de obras públicas: rede de estradas (vías), que perviven; as construcións de lecer como teatros, anfiteatros ou circos; a rede de sumidoiros; as termas; acuedutos, que abastecían de auga corrente ás poboacións.

O acueduto de Segovia demostra a importancia das obras, o carácter práctico da arte romana e os avances en enxeñería civil como pontes, calzadas e acuedutos, vitais para a administración dun imperio de grandes cidades.

Perfectamente conservado; o muro transparente de arcos sucesivos é a parte máis famosa do acueduto.

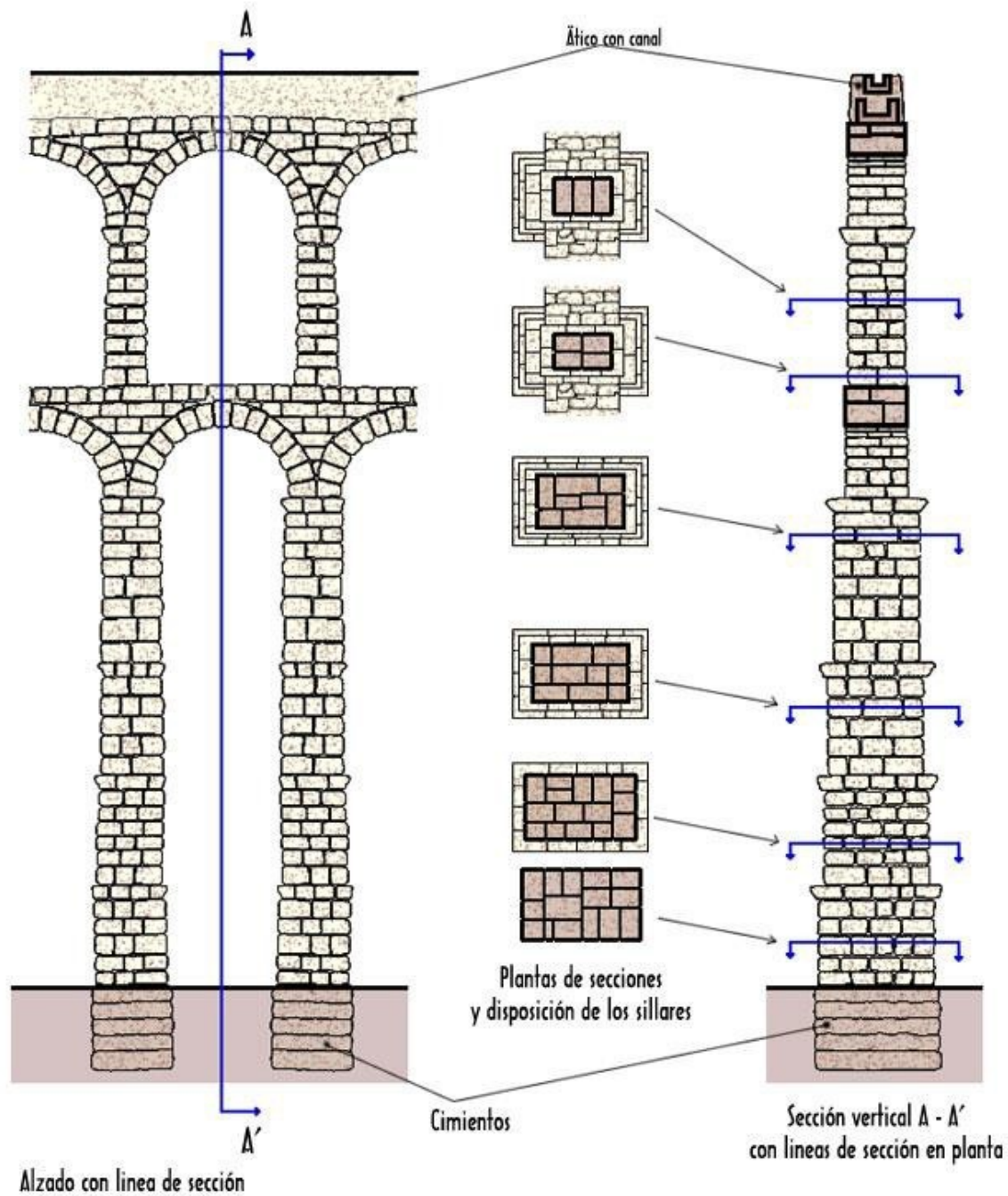
Pont du Gard

A diferenza do Pont du Gard, o sistema de construción aquí (Segovia) consiste en erguer enormes alicerces unidos a media altura e con arcos de sostén na parte superior.

O autor fixo un extraordinario alarde de técnica: o equilibrio de tan liviá construción descansa no conxunto da obra.
Mantense estable e consérvase integro, a diferenza doutros como o dos Milagres de Mérida, cuxa estabilidade descansa de maneira independente nas columnas.
Restaurado no S XV pola raíña Isabel de Castela.

Alzado y secciones de pilares

IMPACTO: de importancia histórica e valor estético e monumental, polo impacto visual da súa contemplación desde calquera ángulo.

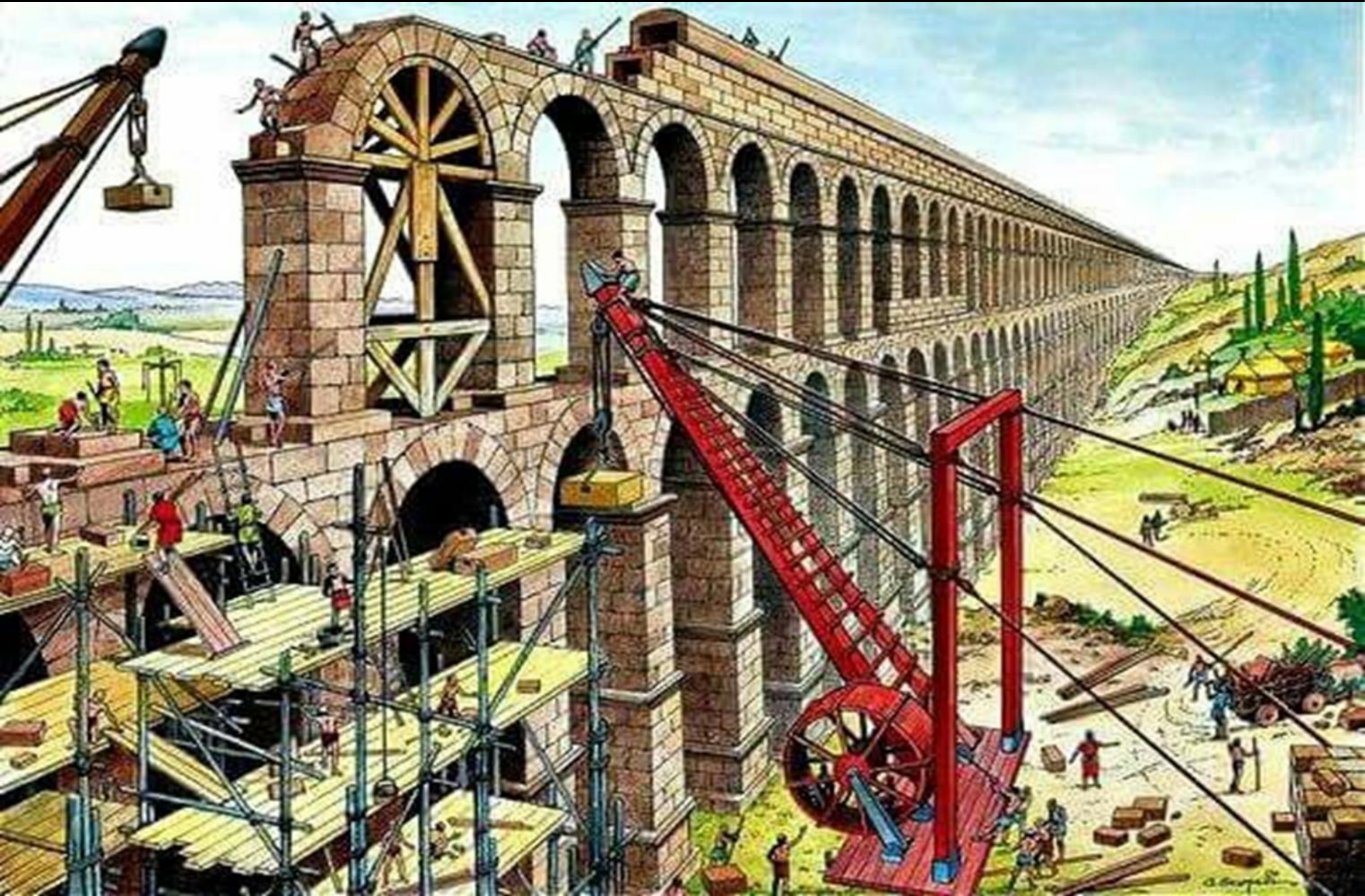
Até non hai moito tempo estivo en uso, case dous milenios, por iso a súa íntegra supervivencia. O Acueduto deu vida durante séculos a unha urbe conformada baixo a súa referencia.

DESCRICIÓN

A condución elevada, a parte monumental coñecida, está composta de 167 arcos de medio punto e a súa lonxitude total é de 638 m, que termina na muralla e continúa até o depósito. Mide 28,10 m na parte máis elevada, e ata 6 m de cimentación.

O obxectivo do acueduto é abastecer á potencial poboación de 20.000 persoas e romanizar a rexión.

En canto á **TECNOLOXÍA CONSTRUTIVA**, sinalar que en canteiras sen localización precisa, extraéronse e trasladaron bloques de granito rematados a pé de obra e colocados en seco, sen argamasa. Levantados con poleas e sogas, e axustados con pancas de ferro. Usaron fortes estadas e cimbras nas que encaixaban as doelas dos arcos; a pedra central, a clave, estaba tallada en forma de cuña para exercer a presión suficiente.

Decadenae
2001

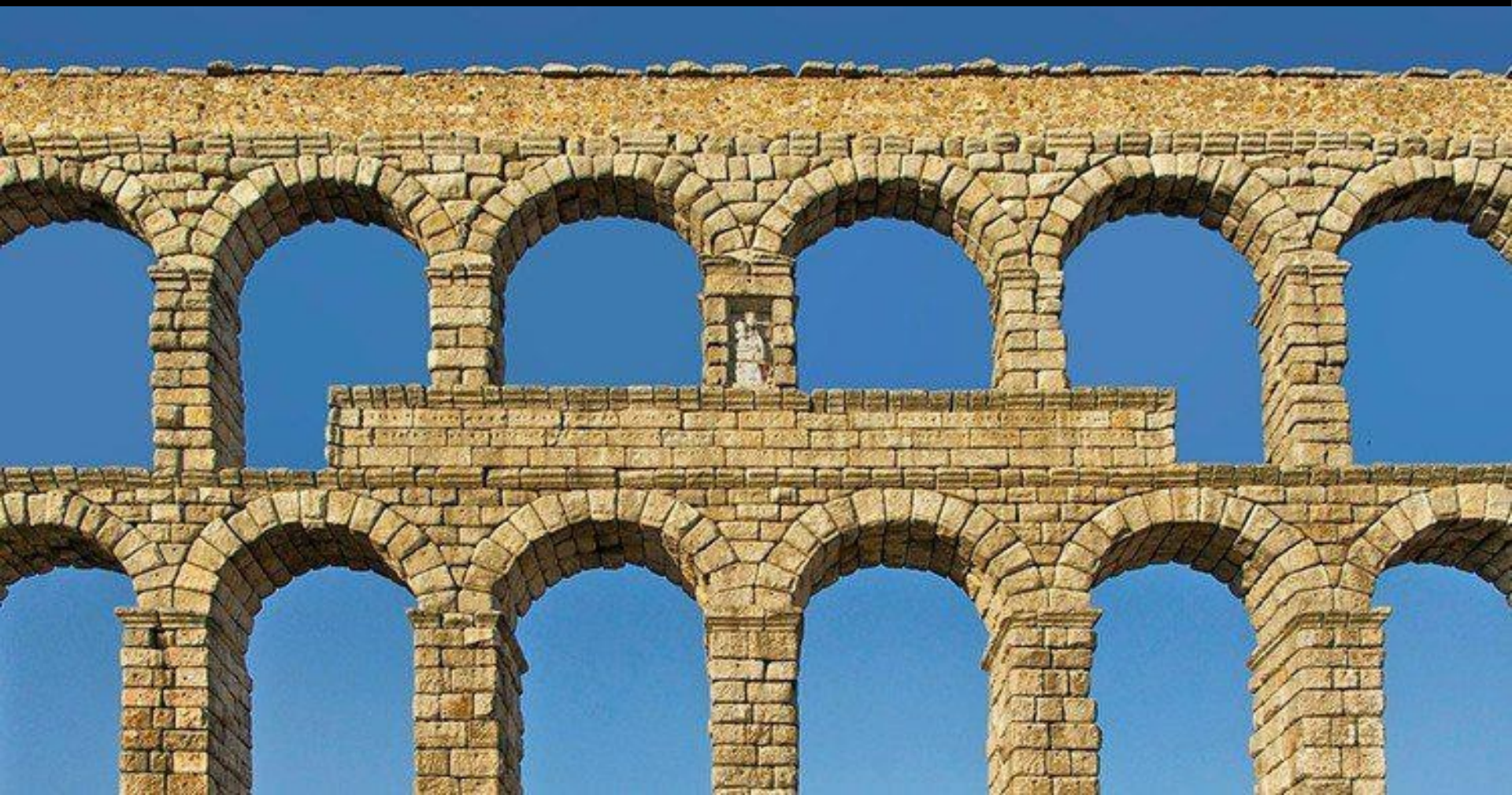
ANÁLISE DA OBRA:

Forte carácter **propagandístico**, mostra do poder romano ante os pobos conquistados.

Vemos a parte do acueduto coa maior altura, 28 ms, con dobre arcada de medio punto sobre alicerces sendo os da planta inferior máis longos e grosos que os da superior. Na parte superior úsase un opus mixtum cunha canle en forma de "u" por onde discorría a auga seguindo unha pendente continua do 1%.

Para librar á auga de impureza e sucidade a canalización ía cuberta de tellas. A obra, funcional, apenas ten decoración, unha inscrición en bronce, desaparecida, onde se mencionaba a data de construción e dous nichos que aloxarían deuses locais: unha de Hércules Exipcio, fundador mítico da cidade. Hoxe día albergan dúas esculturas cristiás.

COMENTARIO: Extraordinario exemplo da enxeñería romana. A necesidade de dotar as cidades de auga leva a crear a rede de acuedutos desde os pantanos até os núcleos urbanos.

Creáronse canalizacións que aproveitan a pendente constante no percorrido para levar a auga ás cisternas e distribuír.

O acueduto transportaba a auga desde o encoro de Fuenfría, a 17 Km na Sierra, até a cidade, 1º ata unha cisterna, o caserón , e continúa ata unha 2ª cisterna, a Casa de Augas ; desde alí percorre 728 metros con 162 arcos, sinxelos na zona de menor altura, e dobres onde o desnivel obrigaba a gañar altura e manter a pendente, a zona da súa imaxe máis famosa.

CONCLUSIÓN: A zona de arcadas mide 728 mts, por 28 de altura na parte máis elevada, con 167 arcos (con parte subterránea e canles na montaña). Na zona central componse dunha dobre fila de arcos superpostos cuxo deseño aéreo e estilizado fai lixeira e ingrávida a obra sólida e pesada.

TEATRO DE MÉRIDA

XÉNERO: arquitectura civil de lecer **AUTOR.** Descoñecido. **CRONOLOXÍA:** Iniciado no S I a C.; promovido por Marco Agripa, xenro do emperador Octavio Augusto, quen llo regalou á recentemente fundada cidade entre os anos 16 e 15 a. C., segundo as inscricións nas dúas portas de acceso. **ESTILO:** imperial. Arte provincial. A escena foi reconstruída no S II d.C. polos emperadores Traxano e Hadriano.

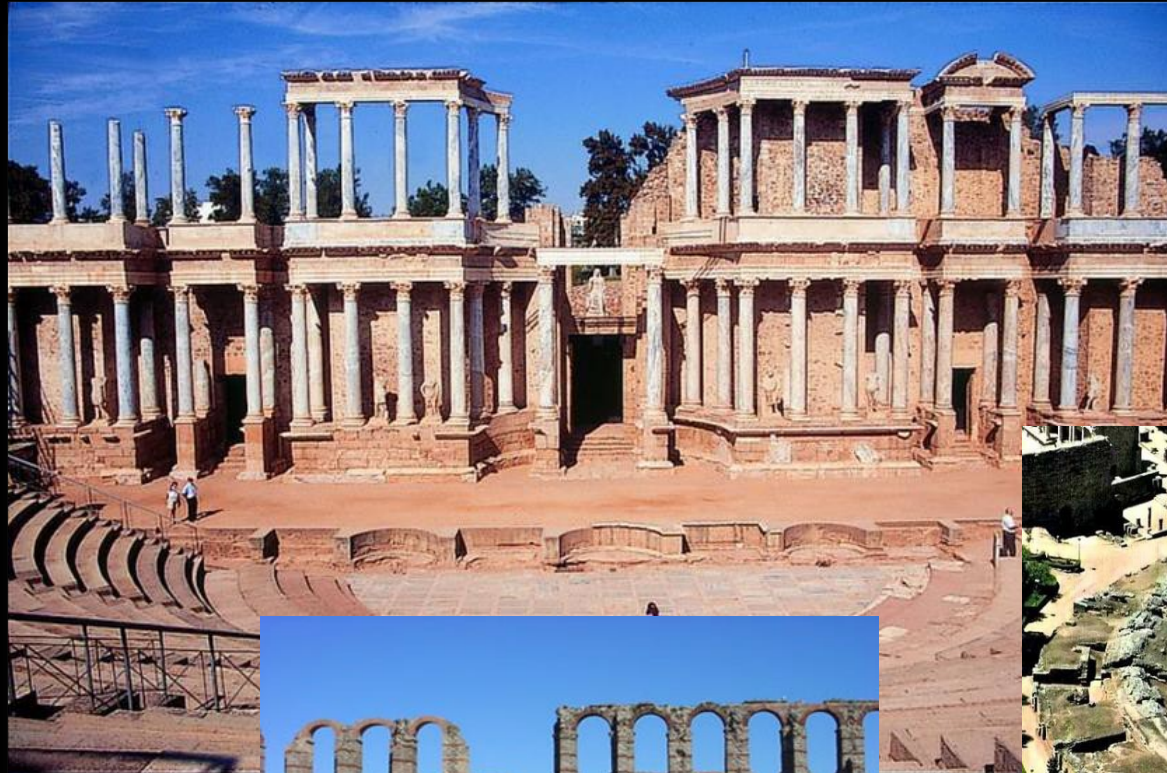

MATERIAIS: das súas proximidades, das canteiras para extraer o material na construción dos novos edificios de Augusta Emerita; na fachada distintos materiais, na parte inferior, mármore de cor rosa das canteiras portuguesas; o podium está construído con pezas cadradas de granito das canteiras locais; na fachada, o mármore azulado das columnas das canteiras de Carrara.

ANÁLISE: O teatro de Mérida, deseñado seguindo as normas de Vitruvio, parte da súa construción apóiase na pendente do cerro.

Teatro romano de Mérida (época de Augusto, 31 a.C.- 14 d.C.)
Mérida (Emérita Augusta) foi fundada polo emperador Augusto no ano 25 a.C.
Consérvase desta época un conxunto de edificios para espectáculos: teatro,
anfiteatro e circo.
O teatro e o anfiteatro, moi ben conservados, foron planeados como edificios
xemellos nun mesmo eixo construtivo.

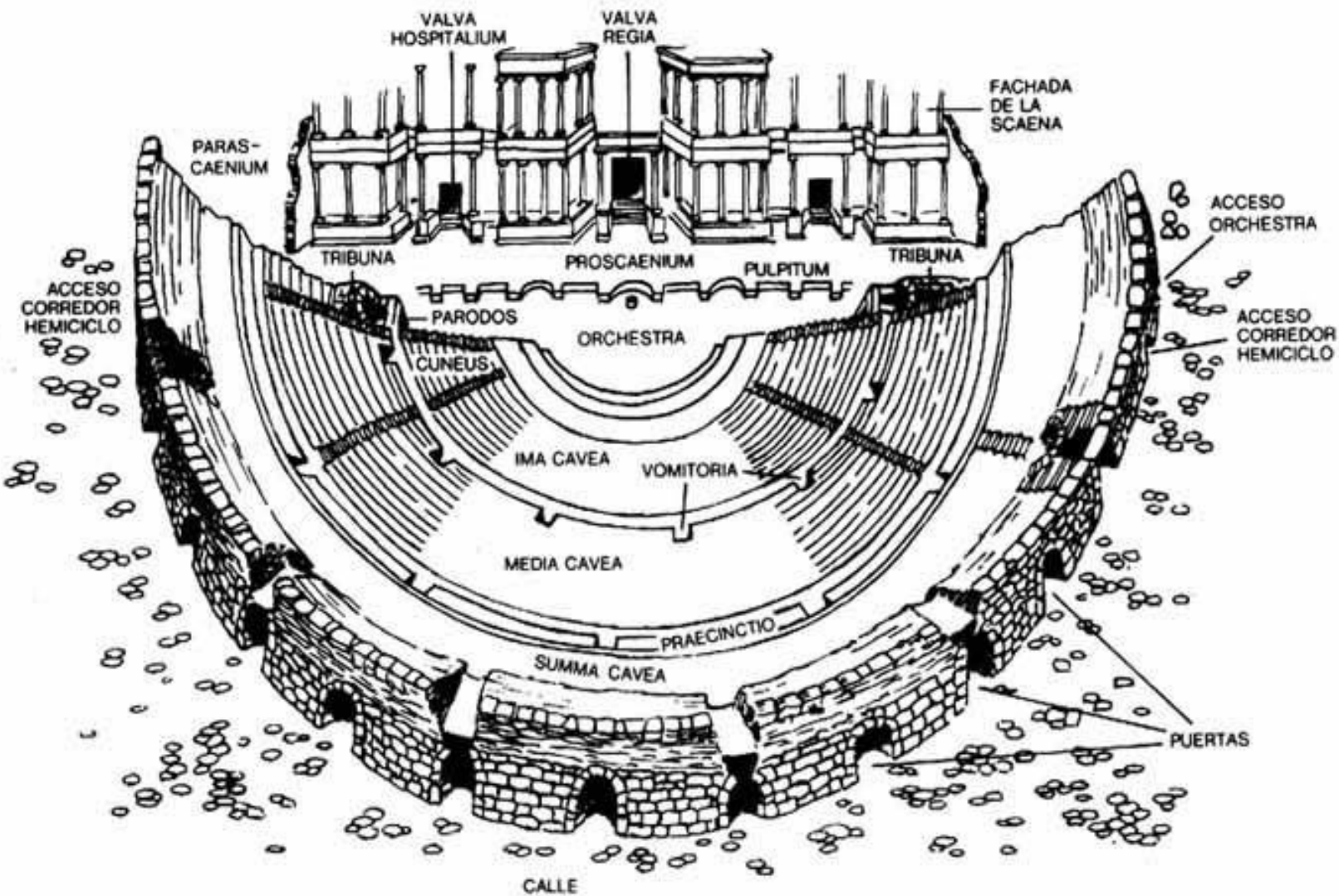

A ESTRUTURA do TEATRO segue o esquema do TEATRO DE POMPEIUS EN ROMA, conta cunha cavea para 5.000/6.000 persoas, e mantivo completas as partes nas que sentaban por clase social: a cavea ima , a cavea media e a cavea summa , a zona máis elevada do teatro.

Accédese desde o exterior por medio de trece portas e sáese polos vomitorios

TEATRO ROMANO DE MÉRIDA

Novidade: parte da cávea aproveita o relevo do outeiro e outra parte é construída a partir de superposición de bóvedas.

Unha orchestra semicircular e unha escena en bo estado tras restauracións. Aparecen dúas ordes compostas con columnas lisas e unha estrutura de entablamentos e frontóns curvos partidos típicos da arquitectura helenística a FRONS ESCENA, a parte máis espectacular e atrayente, con dúas alturas , con columnas sobre pedestais, de fuste liso de mármore gris azulado e capiteis corintios de cor branca. Entre as columnas esculturas.

Detrás da escena, polas indicacións do libro de arquitectura de Vitrubio , había un gran patio porticado (quedan restos das columnas) provisto de: urinarios públicos, biblioteca, xardíns, etc, que servían para refuxiarse o público en caso de choiva.

CONTEXTO, FUNCIÓN, SIGNIFICADO

A conquista de Hispania vai unida á romanización, exemplo de romanización é a construción de cidades como EMÉRITA AUGUSTA fundada por Augusto e a consecuente EDIFICACIÓN do foro, templos , circo, anfiteatro, acueduto, pontes, teatros.

Función: lecer, entreter dentro do contexto de *pan e circo*, manter afastado dos asuntos políticos aos cidadáns.

Significado e valoración: Exemplo de romanización, de funcionalidade, de arte duradeira xa que séguese utilizando no festival de teatro. A gran novidade é a monumentalidade da *frons escena* con entrantes e saíntes.

Outros exemplos de teatros: Teatro de Orange (Francia), Teatro de Leptis Magna (Siria, na imaxe).

